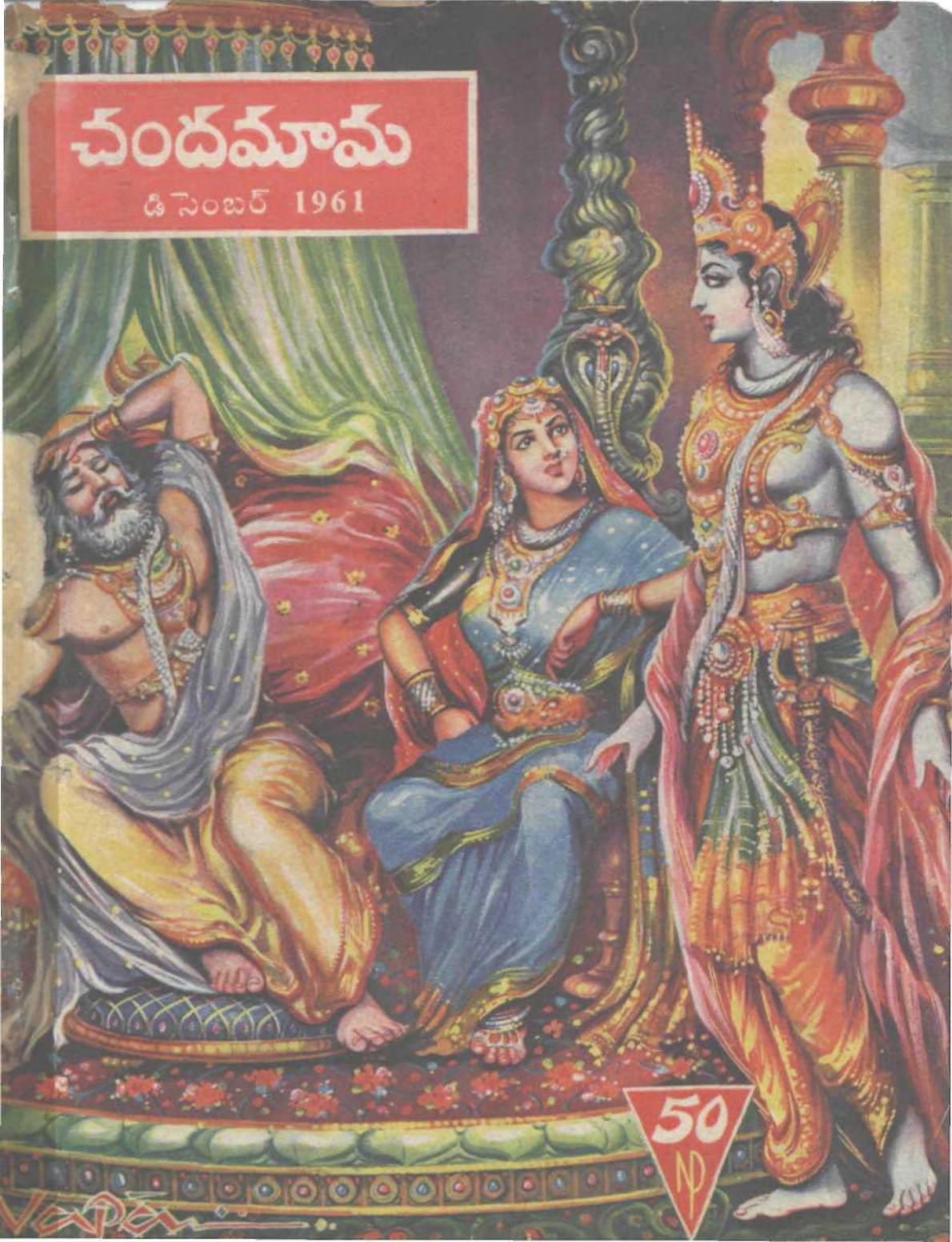

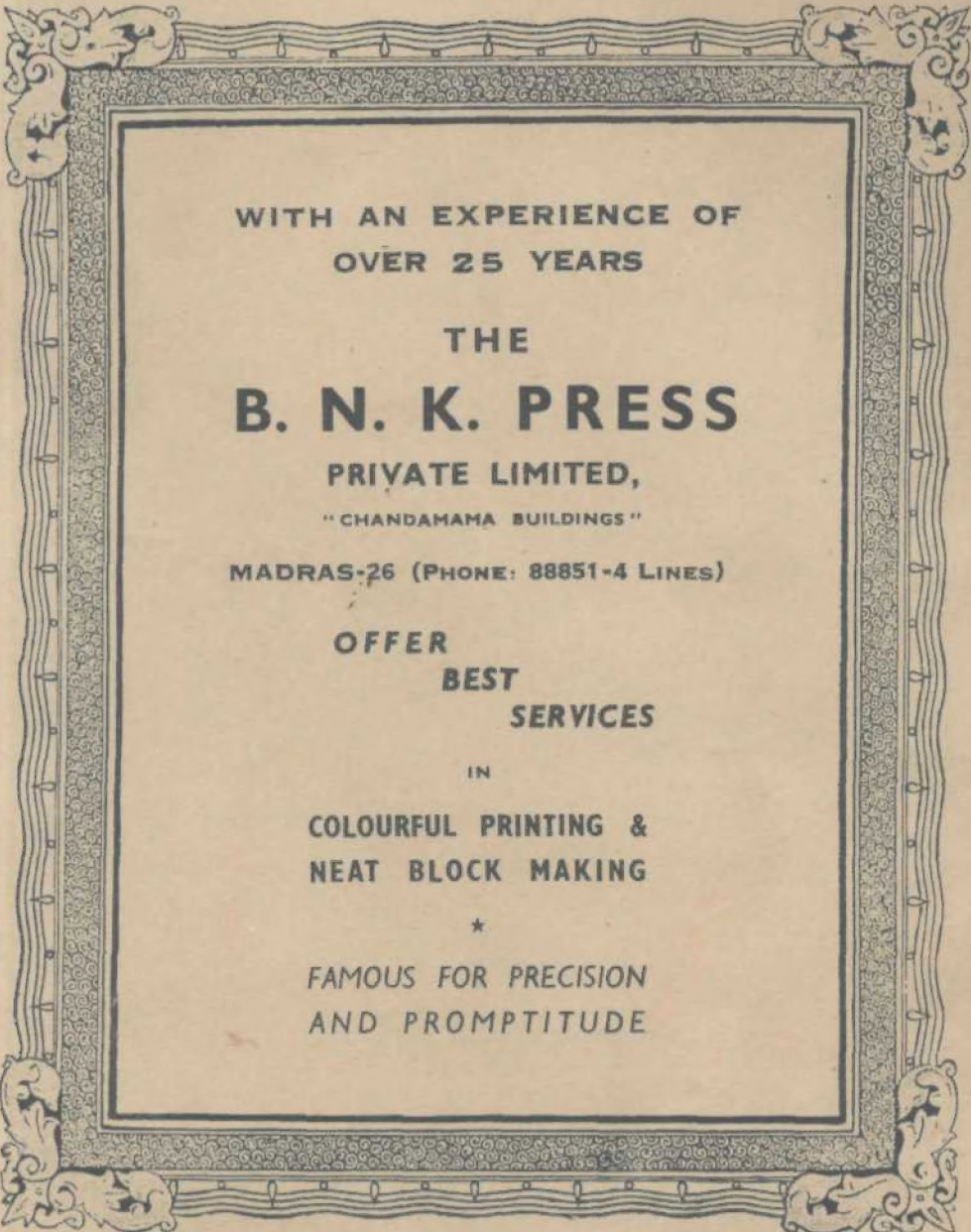
చందమామ

డిసెంబర్ 1961

50

ND

WITH AN EXPERIENCE OF
OVER 25 YEARS

THE
B. N. K. PRESS

PRIVATE LIMITED,

"CHANDAMAMA BUILDINGS"

MADRAS-26 (PHONE: 88851-4 LINES)

OFFER
BEST
SERVICES

IN

COLOURFUL PRINTING &
NEAT BLOCK MAKING

★

FAMOUS FOR PRECISION
AND PROMPTITUDE

క్రికెటర్ కు గౌరవం...

"అదేమిటి!"

అంపైర్ అట్టేమీ అంగీకరించగానే
చెప్పింది గొంతును మనే బొంబు వింతలు పూరించును చక్కరిల్లు తేవడం.

విజయ త్వరగా తిరిగి వచ్చి బయల్పడు పూరించును...
చివరకే బాల్స్ మన ఇంకా తన పాల్గొని లేచనే లేదు.

నేగం, బంబం, ఓపిక, కచ్చికం... ఇనే అతడు చక్కరిల్లు
ప్రదర్శించిన ముగిసాడు... అతడు క్రికెట్
గౌరవమును చివర గరిగిన ముగిసాడు... చివరగా,
మీదపాది కరకరలాడే శ్రేష్టమైన బిస్కట్లు వేయించి
బిస్కట్ వేళ వంతునైన అతడు అది శ్రమించుకొన్న
ఆ కష్టపడుతూ అందరినీ లేచిందా అనుచుకునిగా
క్రికెట్ బిస్కట్లు ప్రదర్శించాడు.

సారే బిస్కట్లు

సారే బిస్కట్ అండ్ చాక్లెట్ కం. లిమిటెడ్-2

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

భారత చరిత్ర - 3	...	2	పులి - గాడిద	...	40
దక్షిణాంధ్రము (గే.క.)	...	5	సువర్ణలోభి	...	42
రాకాసిలోయ - 6	...	9	రామాయణం	...	49
దుష్కర్మ ఫలితం	...	17	ప్రపంచపు వింతలు	...	57
సజ్జనుడిపాట్లు - 1	...	25	భారతం	...	62
కష్టార్థితం	...	33	చిత్రకథ	...	64

ఇవి గాక పోటోగ్రాఫిల పోటీ, మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

‘శ్రీరామ’ మార్కు అశోకా నీలగిరి తైలము

సర్వవ్యాధులకును
శ్రీరామ రక్షవంటిది
ప్రతియింటను ఉండవలసిన
దివ్యోషధము

విజయా కెమికల్సు,
మద్రాసు-7.

నేడే ఒక్క బుద్ధి కొని వుంచుకొనుడు

సువాసన

ప్రసరించే

రెమీ

స్నో &
పౌడర్

Atkan

వర్తక

గుర్తు

ఐ టీ యాల్ - 3

(ఆధునిక క్రిమినాశని)

“ఐ టీ యాల్ - 3” ఒక ఆధునిక క్రిమినాశని. గాయములను కడుగుటకు, శస్త్ర చికిత్స ఉపకరణములను శుద్ధిచేయుటకు ఉపయుక్తమైనది.

తయారు చేయువారు :

డి మైసూర్ ఇండస్ట్రియల్ & టెస్టింగ్ లెబొరేటరీ లిమిటెడ్,
మల్లేశ్వరం :: బెంగళూరు - 3

★

వర్తక డిపోలు : { 35/37, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.
71/4, అర్కాట్ శ్రీనివాసాచార్ వీధి, బెంగళూరు - 2.

ధూళిపీచు

బ్రాష్టి ఆమలా

కేశవర్ధక్ ట్రైలం

ధూళిపీచు పరిశ్రమ లిమిటెడ్ పనవల్-బొబాయి

మీ ఇంట్లో ఇవి

ఉన్నవా...?

స్పెన్సర్స్
గ్రేప్ సిరప్

పసిబిడ్డల
ఉదర బాధలకు

సి. ఎ. క్యూ.

చలి, జలుబు, నొప్పి, జ్వరం
మున్నగువాటికి

ఎక్స్-మా

ఎగ్జిమా, చాకలి గజ్జి
మొదలగు అన్ని చర్మవ్యాధులకు

స్పెన్సర్ & కం. లి. డి.

మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీలు

1/153 మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు-2. ఇండియా

SC-2B-SA

'అయనను మెప్పించుట అంత సులభంకాదు...'

బొంబాయి 16, మహిమ్ రోడ్ 8, యూనియన్ హౌస్
యందున్న శ్రీమతి, ఆర్.ఆర్. ప్రభు ఇలా చెప్పుచున్నది;
'అయనకేదీ మెప్పరేదు. ఇంక బల్బుల వందర్యంలోనా...!'
ఇప్పుడు ఆయన బల్బులన్నిటిని వన్ లైట్ తో ఉరుకుతున్నాను
... 'అయనకు, నాకు వరమానందం! వన్ లైట్ నచ్చు
ద్దిగా సురగ విస్తుంది, ఉరికే పది నాకెంతో సులభం!
'నేను ఉరికేవచ్చి వెంగాను, కాండిగాను ... వరికుడ్రంగా
వుంటాయి! నాకు వన్ లైట్ వచ్చు చురేదీ నచ్చదు!'

బల్బులను కడ్రంగా వురుకు
ఉరుకు ఉరుకునెవ, కొమ్మ
మీకు వన్ లైట్ వందరిం
కేదీ వేరని గృహిణులు
వెలుపుతున్నాడు, మీరు
కాదా గ్రహించుకోడు.

సన్ లైట్

మీ బట్టలకు వరప్రసాదం!

హిందుస్తాన్ లీవర్ ఉత్పత్తి

S.30-X29 TL

పెప్పే గొంతు
మరియు

గొండె
చిల్లలను

మీరు

నేవించేయడం

మీ దగ్గు త్వరితంగా పోవును

పెప్పేను చప్పరించి, నొప్పిని నివారించే చర్యను
అడుపునట్లే అందరి శవనకర ఆవిడలను
అస్సాదించడం, అవి గొంతు నొప్పి, రొమ్ము
వడికెము, దగ్గు లేక అలుముగురిగించే క్రిము
లను చంపును. పెప్పే తక్షణ నివారణను గలి
గించి క్రిములను విదూరించును.

ఇందులో హానికర
ఓషధులు లేవు నిర్బలకు
సురక్షితంగా
ఇవ్వవచ్చును.

రొమ్ము పడికెములు,
గొంతు నొప్పి,
పడికెము, అధిక
కఫము జలుబులు,
దగ్గులను
త్వరితంగా నివారించును

మంచిం వ్యాపారులందరివద్ద అమ్మబడుచున్నది
సి. ఇ. ఫుల్ పోర్ట్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

FPY-55-TEL

సోల్ ఏజంట్లు :

దాధా & కంపెనీ,

86, వైనియపు నాయక్ వీధి,

మదరాసు - 3

పాతాళి
తల్లె

డిసెంబర్ 1961

దీపావళి సంచిక ఎంతో రమ్యంగా వుంది. ముఖ్య
ముగా అట్టమీది బొమ్మలు, “దేవయాని కథ”,
“అపూర్వ శక్తులు” అనే కథలు చాలా బాగున్నవి.

—వి. రామమోహనరావు, కందుకూరు

ఈ నెల [సవంబరు] “చందమామ” సర్వాంగ
సుందరమయి అనేకములగు బొమ్మలతో అలంక
రించుకొని, అపుడే పాలనముద్రమున వుట్టిన సవ
పరువు లక్ష్మి బోలె వెలుపడినది.

—ఎ. ఎం. మనోహర్, తిరుపతి

ప్రింటింగ్ లోకల్లా “చందమామ” ప్రింటింగ్
అమోమమయినది. అందులో సవంబరు సంచిక
అద్భుతం.

—వి. వి. స్వామి, మీనవిల్లూరు

“చందమామ” ఆంధ్రులకు గర్వకారణము.
దీపావళి తమిళ సంచికలు చూసి నిగ్గుచెందిన
నాకు మీ “చందమామ”ను చూచి కొంత తృప్తి
కలిగింది.

—మంచెల్ల వెంకటరమణ, హైదరాబాద్

ఈ నెల “చందమామయ్య” ఆనుకోసంత సుంద
రంగా ముప్రాయ అల్లుళ్ళను ఉర్రూత లూగిం
చేడు.

—పుర్రేపు మురళీధరరావు, పెండ్రారోడ్

“చందమామ” దీపావళి సంచిక చాలా అమోమ
ముగా ఉన్నది. “దేవయాని” చిత్రాలు
చూస్తుంటే కనులు మెరుమిట్లు గొల్పుతున్నాయి.
యా చిత్రాలు చిత్రించిన వడ్డాది పాపయ్యగార్ని
నా ఆభివందనాలు.

—అందే చక్రపాణిరావు, చదలాడ

చందమామా ! నేను భారత చరిత్రలోని నిండు నాగరికత చూస్తూ, దక్షిణజ్ఞమును చూసి రాకాని లోయకు వెళ్ళాను. లక్ష్మీకటాక్షం వల్ల తెలుసుకో గూడని సత్యం తెలుసుకుని, అచ్చటివారికి మంచి జయిస్తుంది అని దేవయాని కథ చెప్పాను. అందులో ఒకడు చేతకాని అత్తహత్య చేసు కుంటూ పట్టంబై సహాయం చేశాను. కాని ఖలీఫా ఉమర్ శీలం చూడగానే ఇతను కొన్ని అపూర్వ శక్తులు గలవాడని అనుకుంటున్నా.

—గుల్లల సత్యన్నారాయణమూర్తి, జగ్గంపేట

“చందమామా” దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక వడ్డాది పాపయ్యగారి కలర్ వాష్ డ్రాయింగు చిత్రాలతో సర్వాంగ సుందరంగా అవతరించింది. పాఠం చదవందే విడిచిపెట్టి బుద్ధి కాకపాడంకూడా ఈ సంచి ప్రత్యేకత.

—ఎం. వి. రంగా, కలకత్తా

“మంచి జయిస్తుంది”, “దేవయాని” పురాణ కథ చాలా బాగున్నాయి.

—కొరాడ సరస్వతీరావు, పార్వతీపురం
దీపావళి సంచిక అనుకున్నంత బాగాలేదు. దేవ యాని కథకు చిత్రాలు వేసిన వడ్డాది పాపయ్య గారికి ధన్యవాదములు. మిగిలిన కథలు బాగానే ఉన్నాయి.

—పాతుల చిన్నారావు, సామర్లకోట
ప. పా. గారి రంగుల వాష్ డ్రాయింగ్ చిత్రాలు, “దేవయాని కథ”, “మంచి జయిస్తుంది” కథలు ప్రతికకు వన్నె తెచ్చాయి. నీరియల్స్ చాలా బాగుగా నడుచుచున్నాయి.

—పి. నాగభూషణము, బీర్కూర్
“దేవయాని కథ”, “ఖలీఫా ఉమర్ శీలం”, “అపూర్వశక్తులు”, “చేతకాని అత్తహత్య” చాలా బాగున్నవి.

—షేక్ కరీం అహ్మద్ షరీఫ్, గోపాలపురం

నోడిన్

కాల్ కెమికల్ వారి భాధా నివారణ
కండరముల నెప్పి, నీయాటికా, గుండె జబ్బులు, నుంకి నత్తర విముక్తికొరకు

మార్క్వెట్టమ్

నీమ్ క్రిమ్

దురదలు, మొటిమలు, స్పోటికపు మచ్చలు, కడుపులు, గాయములు, పుండ్లు, మొ. వాటికి

కాల్ కెమికల్ వారి వస్తువులు — “మార్క్” నెట్టున వయోధు చేయించారు.

CP-2-FLA-61

సూపర్ ఫాస్ఫేటు

అరేబిక్ సీమెంట్స్ ధోమం నుండి

అధిక పంటను

అధిక తరము

అధిక ఆదాయము

అమోఘమైన

ఉత్పత్తిని ఇచ్చుచున్నది

వంటిది— సూపర్ ఫాస్ఫేటు ఉపయోగించండి

వదిలర్ కేవలమర్ కమిటీ

స్టోలేజర్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా P.B. No. 12, చుర్రాసు—I.

మీ అమ్మకు, మీరు టిన్‌పాల్‌ని గురించి చెప్పాలి

ప్రతి వాడును టిన్‌పాల్ వాడుచున్నాడు.

మీ అమ్మాయి తెలిసి చున్నట్లు నిజంగా తెల్లగా ఉండాలని ఉండాలి మీకు! కాని అప్పుడప్పుడు తులతైన గుడ్లను కూడా బాడిదరంగులో పెంచెం బాడుతూ ఉంటాయి!

తెలుపు నూలు గుడ్లలను, రేయన్ గుడ్లలను ఉత్తరదంకోతే సరిపోవు. నుండునంటి తెలుపు వచ్చుటకు ఉత్తరనే తర్వాత వాటికి టిన్‌పాల్ పెట్టండి. అవును, టిన్‌పాల్ ఎంతో అశ్వస్యం గొడుపుతుంది. అది ఎంతో హేతువు చేయబడుతుంది కూడా. ఈ రోజు టిన్‌పాల్ కొనండి.

టిన్‌పాల్ టి. ఆర్. గెయిన్.
ఎస్. ఎ. బి. స్క్వేర్
వారి రిజిస్టరు చేయబడిన
ప్రేమ ముద్ర.

కొంచెము **టిన్‌పాల్** వత్తని చుట్టెను అప్పుడేమి జిల్లా చేయను

అంతాగియివాలి : ఎత్త వర్షంబుంట్ల :
మెయిల్ గెయిన్ రిమిటెడ్, 44 బరంగోల్ మెయిల్ గెయిన్ ప్రేకింగ్ రిమిటెడ్, పి. ఎ. బిల్డ్ 955, హుయి 1

GST A 5-50 140 A

దస్తూంది

శేఖర్ ఫిలిమ్స్

చిన్నన్నగపథం

శైలిక్ష్మి...

నిర్మాత...

టి. ప్రకాశరావు • సోమశేఖర్

CHITRALEXHA

ప్రతిష్టాపాతం

అందరినీ మహిమార్గి విశ్వర్థి ★ పీఠిక: బాన్సుకర్ విశ్వర్థి ★ నైజాం: అద్దపూర్ణ విశ్వర్థి

అందరూ

ప్రశంసించేది న్యూట్రినే

Nutrine

మెతాయాలనే

మీ అందరూ ప్రశంసించేది న్యూట్రినే. ఇది ప్రపంచము న్యూట్రినే మెతాయాలనే అన్ని వయస్సుల వారికీ సులభంగా అందుబాటులో ఉన్నది. మీ ప్రమాదములను నివారించును.

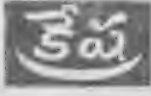
న్యూట్రినే కన్వెక్షనరీ ప్రెగ్నెట్ లిమిటెడ్
చిత్తూరు (ఆంధ్రప్రదేశ్)

మీ శిరోజాలు
అంత మనో
హరంగావుండ
వలెనని మీ కోరిక!

మీ శిరోజాలు అంత మనోహరంగావుండవలెనని మీ కోరిక! మీ శిరోజాలు అంత మనోహరంగావుండవలెనని మీ కోరిక! మీ శిరోజాలు అంత మనోహరంగావుండవలెనని మీ కోరిక! మీ శిరోజాలు అంత మనోహరంగావుండవలెనని మీ కోరిక!

నోటి న్యూట్రినే మెతాయాలనే మెతాయాలనే మెతాయాలనే

నోటి న్యూట్రినే :
ఎమ్. ఎమ్. ఇంటర్ వాల్, అహమదాబాద్
కేవల :
సి. నరేంద్రన్ అండ్ కో., బొంబాయి - 2

జలుబూ_దగ్గానా?

రవ్వంత అమృతాంజనము

చాయండి

'నిమిషంలో' తగ్గుతుంది

జలుబూ, జ్వరాలూ, ఒళ్ళు నొప్పీలు - వీటన్నిటికీ అమృతాంజనం ఉపయోగించండి. మీ కుటుంబాని కది శ్రీరామరక్ష. నొప్పి కలిగినప్పుడు ఒక్కసారు రాస్తేచాలు ఇంట్లో ఒక్క సీసా ఉంటే నెలలతరబడి అటిచస్తుంది.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు - 4

బొంబాయి - 1, కలకత్తా - 1, న్యూఢిల్లీ - 1

PH-AM-14254

ప్రేమదాత సెబ్యుర్ స్నానంచేసి.
 అత్యంతగా ఆనంద తోరికం నూగులా
 గండి! ఎంతో ఉల్లాసంతో పైన
 చోయి గొలుపును!
 ప్రేమదాత నువ్వీలోనున్న శ్రీమణుడు
 లీఫ్ బుయ్ సాప్... అమోఘమో ఆంధరూ దీవి
 నిల్ల ఆరోగ్యంగా వుంటాడు!

**ఎక్కడ లైఫ్ బుయ్ వున్నదో,
 అక్కడ ఆరోగ్యము వున్నది!**

L-36-X79 TL

హిందుస్తాన్ లీమిటెడ్ చిత్తూరు

డిసెంబర్
విడుదల...

చిత్రకళా
సమర్పించు
చిత్రాలయా వారి

విరిసిన వెన్నెల

బద్ధశత్రుం
క్రీధర్
కె.మె.రా.
విస్సెంటి
సంగీతం
A.M.రాజు
మాటలు - పాటలు
అనసెట్టి

పాతీ ఉద్రిగర్ ఇలా అంటున్నాడు :

“కండరాల నొప్పులు, అతిశ్రమ,

బెణుకులు పోవడానికి నేను వాడేది

స్లోన్స్ లినిమెంట్ ”

మహిల్లో ప్రసిద్ధిపొందిన మనిక్ ఎడేకర్
ఇలా అంటున్నాడు : “శీఘ్రబాధ నివారణకు
నేను స్లోన్స్ లినిమెంట్ నే వాడతాను”

ప్రపంచంలోని ఇతర ప్రదేశాలలోలాగే భారతదేశంలో కూడ అటుగాండ్రు, మల్లాటా—
కండరాల నొప్పు, చిగురుబొట, అతిశ్రమ, బెణుకులు—వీటినుండి విముక్తి పొందడానికి
స్లోన్స్ లినిమెంట్ వాడతారు. నొప్పుగా ఉన్నచోట కొంచెం స్లోన్స్ లినిమెంట్
పూయించి.....తక్షణమే కండరాలూ, శిరస్సూ, బాదే ఘోరస్థి వలన మృదుత్వాన్ని పొందు
తాయి.....బాధపడమనానికి తగిన వెచ్చదనాన్నిచ్చే స్లోన్స్ కు కృతజ్ఞులం.

స్లోన్స్
లినిమెంట్

వాత నొప్పులు, కీళ్ల నొప్పులు, వెన్ను నొప్పి, పొర్నవ్వు నొప్పి,
మెద అటుకు—వీటినుండి శీఘ్రనివారణ
కల్గిస్తుంది.

తమిళద్రవ్య కండరాల నొప్పుల బాధలను తక్షణమే
ఉపశమింప జేయటంలో మూడింటింకలు శక్తివంత
మైన స్లోన్స్ బామ్ కూడ దొరకును.

వారకర్ - రెండరి పాఠశాలలో ఉపాధ్యక్షుని (ప్రసిద్ధిపొందిన బాధ్యతలే యు. ఎస్. ఎ. లో ప్రసిద్ధిపొందినది)

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

దీపావళి ప్రత్యేక సంచికను గురించి పాఠకులందరూ సంతృప్తిని వెలిబుచ్చుతూ రాశారు. వారికి మా కృతజ్ఞత.

ఈ సంచికతో "దక్షిణజ్ఞం" గేయకథ ముగుస్తున్నది. జనవరి నుంచి "పార్వతీకల్యాణం" ప్రారంభమవుతుంది. ఇదికూడా శ్రీ ఉత్పలవారి రచన. దానికి "ప.పా"గారి బొమ్మలుకూడా, ఉంటాయి. ఇంతవరకు "మనదేశపు అద్భుతాలు" శీర్షిక వచ్చింది. దీనిస్థాన "ప్రపంచపు చింతలు" అన్న శీర్షిక ప్రారంభమవుతున్నది.

చాలామంది పాఠకులు "చందమామ"కు కథలు పంపటానికి అనుమతి కోరుతూ ఉత్తరాలు రాస్తున్నారు. కథలు ఎవరైనా పంపవచ్చు. ఎటువంటి కథలు పంపాలి అని కొందరు అడుగుతున్నారు. "చందమామ"లో ఎలాటి కథలు పడేదీ పాఠకులు తెలుసుకునే ఉండాలి. రచనల వెంట తిరుగు టపాకు బిళ్ళలు మాత్రం పంపండి. లేదా రచన తాలూకు కాఫీ మీ వద్ద ఉంచుకోండి.

సంపుటి 29 : డిసెంబర్ 1961 : సంచిక 6

భారత చరిత్ర

ఇంతకు ముందు సింధు నాగరికత గురించి కొంత తెలుసుకున్నాం. ఆ నాగరికతలో జీవించిన వారికి ఆర్యులకూ చాలా తేడాలున్నాయి. ఆర్యుల సంస్కృతికి ఆధారం వేదాలు. వేదాలలో హరప్ప, మోహెంజో దారోలాటి నగరాల ప్రసక్తి ఎక్కడా లేదు. వారికి, విగ్రహారాధన లేదు. వారి ఆరాధ్య దైవాలైన ఇంద్రుడు, వరుణుడు, మిత్రుడు, నాసత్తులు (అశ్వస్థి దేవతలు) సూర్యుడు, అగ్ని—అందరూ పురుష దైవాలే.

వేదాలు వినాడు పుట్టినదీ స్పష్టంగా తెలియదు. కాని ఆసియా పశ్చిమప్రాంతం లోని దేశాలలో దొరికిన లిఖిత రూపమైన ఆధారాలనుబట్టి ఆ దేశాలను ఆర్య నామ ధేయాలుగల రాజులు పాలించారనీ, ఇంద్ర మిత్ర వరుణ నాసత్తులు వారి ఇష్ట దేవత లనీ స్పష్టమయింది. ఈ ఆధారాలు క్రీస్తు పూర్వం 14 వ శతాబ్దానివి.

ఆర్యులు ఎక్కడి నుంచో మన దేశానికి వచ్చారనటానికి ఋగ్వేదంలో ఆధారం ఉన్నది. ఇంద్రుడు బహుదూర ప్రాంతం నుండి యదు, తుర్వశులనే బాతుల వారిని తెచ్చాడట. ప్రాచీనకాలంలో పర్షియావారికి పశు లేక పరశు అనే పేర్లుండేవి; వారితో యదులకు సంబంధాలుండేవి. పరశులు పార్థవుడనే రాజుతో యుద్ధం చేసినట్టు ఋగ్వేదం వర్ణిస్తున్నది. ఈ పార్థవుడు స్పంజయులకు రాజు.

కాలక్రమాన ఆర్యజాతులలో రెండు పక్షాలు ఏర్పడ్డాయి. ఒక పక్షం స్పంజ యులూ, భరతులూ, రెండవ పక్షం యదులూ, తుర్వశులూ, ద్రుహ్యులూ, అనులూ, పూరులూ ఉండేవారు. ఈ రెండో పక్షంవారు స్థానిక ప్రజలైన దశ్యులతో సహా జీవనం చేసినట్టు చెప్పబడింది. దశ్యులు నల్లనివారు, చట్టిముక్కులవారు, యజ్ఞ

బలులు ఇచ్చేవారుకారు, అర్జులకు అర్థం కాని భాష మాట్లాడేవారు. వీరే సందు వాగరికతకు చెందిన వారనుకొవచ్చు.

అర్యజాతులుగా వేదాలలో కనిపించే వారిలో భరతులు ప్రత్యేకత గలవారు. వీరుండిన ప్రాంతాల గల నదులు దృష్ట, ద్వతీ, సరస్వతీ, ఆవయా. ఇవన్నీ మధ్య ఆసియా పడమర ప్రాంతాలివే. భరతులు అగ్నిని ఆరాధించేవారు. వారికి తృత్సు వంశంవారు పాలకులు. తృత్సులకు వశిష్టుడు కుల గురువు.

అర్యజాతుల మధ్య జరిగిన అంతః కలహాల ఫలితంగా భరతజాతి అత్యున్నత స్థానం సంపాదించుకున్నది.

అర్యులు అనార్యులతో చేసిన యుద్ధాలు ఇంకా ముఖ్యమైనవి. ఈ యుద్ధాలలో జయించి అర్యులు అనార్యదేశాలను ఆక్రమించారు. వారు తూర్పుగా విస్తరించారు. శంబరుడనే అనార్యవీరుణ్ణి దివేదాసుడనే వాడు ఓడించాడు. విక్వామిత్రుణ్ణి గురువుగా పెట్టుకుని సుదాసుడనే వాడు యమునా తీరాన అనేక అనార్యజాతులను సమీపిగా పారే ఓడించాడు. అర్యులు తూర్పు ప్రాంతాలను ఆక్రమించటానికి భరతులదాగే పూరులుకూడా విశేష కృషిచేశారు. ఋగ్వేద

కాలం నాటికి అర్యులు ఆక్రమించిన ప్రాంతం కాబాలునదీ ప్రాంతం నుంచి సరయునదీ ప్రాంతం వరకూ ఉంది. “సప్తసింధు” అనేది ఈ ప్రాంతంలో పెద్ద భాగం.

ఈ ప్రాంతాన్ని అచ్చగా అర్యులే ఆక్రమించలేదు. అర్యులతో బాటు స్థానిక జాతులుకూడా ఉంటూండేవి.

ఋగ్వేదకాలం నాటి పరిపాలనాధికారం రాజుది. ఆయన తన రాష్ట్రాన్నీ, ప్రజలనూ కాపాడేవాడు. ఆయన కొక పురోహితుడు సలహా లివ్వటమేగాక, మంత్ర తంత్రాల ద్వారా రాజ్యానికి శుభం కలిగించేవాడు.

పరిపాలన ప్రజామోదం పొందాలన్న నియమం ఉండేది.

ఆ నాటి సాంఘికజీవితానికి కుటుంబం కుదురు. తండ్రి కుటుంబానికి పెద్ద. స్త్రీలు చదువుకునేవారు. కొందరు ఋక్కులు కూడా రచించారు. యుక్తవయసు వచ్చాకనే వారికి వివాహాలు జరిగేవి. వారు ధనం కోసమూ, ప్రేమించి కూడా పెళ్లాడేవారు. హెచ్చుమందికి ఒకే భార్య ఉండేది, కాని బహు భార్యాత్వం దూష్యంకాదు. ఆ కాలపు దుస్తులు నూలుతోనూ, లేడిచర్మాలతోనూ, ఉన్నితోనూ చేసి వాటికి బంగారు అలంకరణలు అమర్చేవారు. బంగారు ఆభరణాలూ, పూలమాలలూ పండుగలకు విధిగా ధరించేవారు. అలాగే విందులలో మాంసాహారం ఉండేది. మామూలుగా వేపిన ధాన్యమూ, అపూపాలు అనే పిండి పంటలూ, పెరుగూ, వెన్నా, పళ్ళూ తినేవారు. మొదట గోమాంస భక్షణ ఉండేది గాని అది

క్రమంగా దూష్యమయింది. వారు సోమం, సుర అనే రెండు రకాల మద్యాలు తాగేవారు. పురుషులు వేటా, వ్యాయామ క్రీడలూ అభ్యసించే వారు. స్త్రీలు నృత్యగానాలు నేర్చేవారు.

ఆర్యుల సమాజంలో వర్ణవ్యవస్థ క్రమంగా ఏర్పడింది; దమ్ములనేవారు, సూద్రులయారు. అదే విధంగా ఆశ్రమాలు కూడా ఏర్పడ్డాయి. వ్యవసాయం ఉండేది. వర్తకం కూడా సాగేది. ధనం కింద గోవులనూ, నిష్కములనే బంగారు నాణెములనూ వాడే వారు. రాక పోకలకు గుర్రాలు పూన్చిన రథాలూ, ఎడ్లులాగే బళ్ళూ ఉండేవి. కమ్మరి, కుమ్మరి, కమసాలి, వైద్యవృత్తులుండేవి.

ఆర్యులకు లిపి ఉన్నట్టు కనబడదు. వేదాలు గురుముఖతః విని కంఠస్థం చేసేవారు. అశోకుడి శాసనాలకు వాడిన లిపి అనార్య లిపి.

దక్షిణామూర్తి శివమూర్తి

విష్ణుశాసనము

దీనులగుచు దివ్యర్థులు,
 దేవతలును బ్రహ్మకడకు
 పోయి మ్రొక్కి, రుద్రభటుల
 పాకడలను చెప్పకొనిరి;
 "భృగుమహర్షి గర్భమృతము
 పెరిగి పాఱవైచినారు;
 దక్షుని తల తెంచివేసి
 దగ్ధముగావించినారు!
 పాలు, నేయి, తేనియలను
 నేలిపాలు గావించిరి;
 యాగాగ్నుల నార్పివేసి
 యాజ్ఞకులను బంధించిరి!
 ఏ మందుము! ఆ పవిత్ర
 హోమాగ్నుల మూత్రించిరి;
 భూతములవేలె వారు
 ఆ తావున నర్తించిరి!"

మునుల్లిట్టులు గగ్గోలుగ
 మొఱపెట్టగ, ఆ విధాత
 చాలు చాలు మీకు తగిన
 శాస్త్ర జరిగెనని పల్కెను.
 "పరమశివుని పరిభవించి
 జరిపించెడు యాగమిట్లు
 ధ్వంసముగా కుండుటెట్లు?
 హింస జరుగకుండుటెట్లు?
 శీఘ్రముగా మీరు పోయి
 శివుని కాళ్ళమీద పడుడు—
 భక్తవరాధినుడతడు!
 పరమదయాశీలియతడు!"
 అని విధాత బోధింపగ
 మునుల్లిట్టులు పలికినారు:
 "ఏ మొగమున శివుని కడకు
 విగమందువే దేవా!

శివుని సతికి అపమానము
చేసిన వారల మైతిమి—
హరుని ఈగ్రకోపమునకు
గుణియగు వారల మైతిమి.”

అని మౌనులు దీనముగా
ఆ బ్రహ్మను వేడుకొనిరి;
బ్రహ్మ వారలను గైకొని
పరమశివుని కడకేగెను.

ధర్మాపన మందు శివుడు
దాంతుండయి, శాంతుండయి
కూరుచుండి నారదుతో
గోష్ఠి జరుపుచుండె నపుడు.

“హర హర శంభో శంకర !
కరుణింపుము పరమేశ్వర!”
అనుచు మునులు పరమేశుని
అడుగులపై వడి మ్రొక్కిరి.

బ్రహ్మ శివులు ఒకరినొకరు
బ్రమసి కౌగిలించుకొనిరి;
శివుని గొల్చి బ్రహ్మయపుడు
చేతులెత్తి యట్లు పలికె:

“విష్ణుదేవుని మాయమోహము
విశ్వమంతట నిండియున్నది;
అతని మాయామోహ మంటని
యట్టివాడవు నీవె, యాశ్వర !

మాయలో బడినట్టివారల
మాటలకు కోపింప కిశ్వర !
యజ్ఞభాగం దీవు గైకొని
యాగమును సాగింపు మీశ్వర !”

అని విధాత ప్రార్థింపగ
ఆనందము పొందె శివుడు;
దక్షయజ్ఞశాల కపుడు
దయచేసెను పరమశివుడు.

ప్రమథులెల్ల శివుని వెంట
పరుగున విఠించినారు;
పాడుపడిన యజ్ఞశాల
బాగుగ నొనరించినారు.

దక్షుని మొంతెమున మేక
తలను పెట్టి తెచ్చినారు;
శివపాద స్పర్శనమున
జీవించెను దక్ష డప్పుడు.

భృగుమునికి చింతోతుగడ్డము
పెట్టి తెచ్చిరి ప్రమథులప్పుడు;
శివుని కృపచే ఆ మహర్షియు
జీవితమందయి లేచి మ్రొక్కెను.

మృతిని పొందిన మునులు నిద్దుర
మేలుకాంచిన యట్లు లేచిరి !
దక్షుడప్పుడు శివు పదంబుల
దండమిడి దీనముగ నిట్లనె :

"కూతు నవమానించి చరపిన
పాతకుని నన్నేల ప్రాతువు ?
ఈశ్వరుని నిను పరిభవించిన
హీనజంతువు నేల కాతువు ?"

అనుచు దక్షుడు పరితపించుచు
ఆ మహేశుని చెంత విచ్చెను.
"శివుడు సంతోషింప యజ్ఞము
చేయు మీ"వని బ్రహ్మ చెప్పెను.

బ్రహ్మ వాక్కుతో దక్షుడు
ప్రారంభించెను యజ్ఞము;
పరమదయామయుని శివుని
భక్తితోడ పూజించెను.

ఓంకారముతో పాటుగ
హోమాగ్నులు మిన్నుముట్ట
అహుతులను గావించిరి,
అగ్నిప్రామము చేసిరి.

అగ్నికుండమం దప్పుడు
అవతరించె ఈవ్యెత్తుగ
పాగలాగున నీలమేఘ
పుంజమువలె శ్రీవిష్ణువు.

బాల సూర్యప్రభలు చిమ్ముచు
పసిడి కోటిరమ్ము మెఱయగ,
శంఖ చక్ర గదాయుధమ్ములు
పందిదండలు శోభలీనగ,

అపతరించిన విష్ణుదేవుని
అఖిలలోక శరణ్యు గనుగొని
ఒక్కమా రెల్లరును మ్రొక్కిరి,
ఓం నమో నారాయణా యని.

వాల్చుచేదములను బ్రహ్మ
సలుమొగడుల పరియించెను;
పారిషదుల గూడి శివుడు
నారాయణు స్తుతియించెను.

దక్షిండును, భృగుమహర్షి
దాసోహంబని మ్రొక్కిరి;
నారదాది మునురెల్లరు
సర్తించుచు కీర్తించిరి.

అప్పుడు వారల కభయ మిచ్చుచు
అది దేవుల డిట్లు పలికెను :

"బ్రహ్మ విష్ణు మహేశులందున
భావభేదము లేదు, దక్షిణ !

మూడు మూర్తులవాడ నేనయి
మూడు గుణముల వెలుగుచుందును;
ఈ త్రిమూర్తుల యందు భేదము
ఎంచకుండిన నీకు శుభమగు !"

అని పలుకుచు విష్ణుదేవు
డంతర్ధానము చెందెను;
దక్షిణ డమిత భక్తితోడ
ధాతను శివు బూజించెను.

అటువిష్ణుట—దాక్షయణి
హైమవతిగ జన్మించెను,
తపమున మెప్పించి శివుని
తన పల్లభు జేసికొనెను.

★ సంపూర్ణం ★

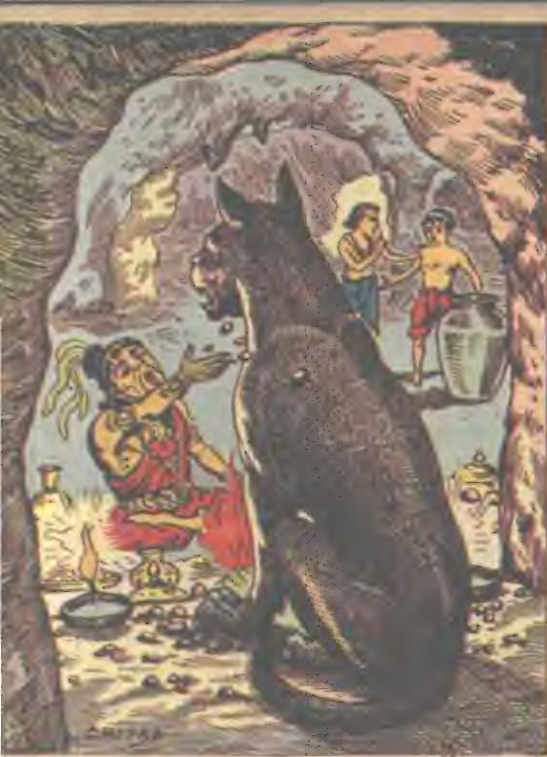

6

[బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడి శిష్యుడైన జయమల్లుతో కలిసి, కేశవుడు ఏనుగుల కొలనుకు స్నానానికి వెళ్ళాడు. అక్కణ్ణించి తిరిగి వచ్చేప్పుడు, జయమల్లు కేశవుడితో మాంత్రికుణ్ణించి రాకున్న ప్రమాదాన్ని గురించి చెప్పాడు. వాళ్ళిద్దరూ గుహను సమీపిస్తుండగా, మాంత్రికుడు వాళ్ళను ఎందు పుల్లలు తేవలనంటిగా కేక పెట్టాడు. తరవాత—]

బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు తమ కేసి చూస్తూ చిరునవ్వు సవ్వటం, కాలభైరవుడు ఆకలితో నకనక లాడిపోతున్నాడనటం, కేశవుడికి భయం కలిగించింది. ఒకవేళ తనూ, జయమల్లూ మాట్లాడుకున్న మాటలన్నీ, తన మంత్ర శక్తివేత వాడు విన్నాడెమో అనుకున్నాడు కేశవుడు. ఇంక నాలుగైదు గంటల్లోపల తను మరణించటమో లేక బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు చావటమో తెలిసాతుంది.

కేశవుడు యిలాంటి అలోచనలతోనే జయమల్లుతో పాటు చెట్ల కింద పడివున్న ఎందు పుల్లలు విరాడు. అవి బాగా పెద్ద మోవుకు సరివడ అయింతరవాత యిద్దరూ కలిసి, వాటిని నెత్తిన పెట్టుకుని మాంత్రికుడున్న గుహకేసి బయలుదేరారు. ఒక అరగంట గడిచిం తరవాత వాళ్ళు గుహను సమీపించేసరికి, లోపలి నుంచి బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు పడిస్తున్న మంత్రాలు బయటికి విసబడుతున్నవి.

కేకపుడూ, జయమల్లూ ఎందు పుల్లల మోపులను గుహముందు పడవేసి, అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ, చవ్వుడు చెయ్యకుండా గుహలోపలికి వెళ్ళారు.

బ్రహ్మదండి మాంత్రికుడు కాలభైరవుడి విగ్రహం ముందు బాచిపట్టు వేసుకూర్చుని, పెద్దగా మంత్రాలు చేదుపుతూ, మధ్య మధ్య చేతిలో పున్న చిన్న చిన్న గురిక రాళ్లను విగ్రహం కేసి విసురుతున్నాడు. ఇవేం పూజ చెయ్యటం? అన్నట్టు కేకపుడు జయమల్లు కేసి సొంజ్జ చేశాడు. అతడు పెదాల మీద వేలు వేసుకుని, చూట్లాడకు అన్నట్టు పురిమిచూశాడు.

కొండమీది గుహలో మాంత్రికుడు కాల భైరవుణ్ణి గురికరాళ్లతో పూజించి ప్రసన్నుణ్ణి చేసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తుంటే, అక్కడ బ్రహ్మపురంలో ప్రజలూ, రాజుగారూ కూడా, పొరుగు రాజ్యపు సైన్యాలు తమ మీద ఏ కిజానీ వచ్చి పడతేవో అని గగ్గోలుపడి పోతున్నారు. రాజుగారూ, మంత్రీకూడా కొండ మీద శత్రుసైన్యాలేవో చేరినవని నమ్మారు. అ నమ్మకం పల్లనే వాళ్ళు కొంత సైన్యాన్ని కొండ మీద విమున్నతో చూసేందుకూ, శత్రుసైన్యం వుంటే వాళ్లను హతమార్చేందుకూ పంపారు. కాని, అనుకోని విధంగా సైన్యాలు కొండ ఎక్కె సమయానికి, కొండ అంతా కంపించిపోయి, పెద్ద పెద్ద రాళ్ళు మీద పడటంతో సైనికులు చాలా మంది మరణించారు. చావగా మిగిలిన సైనికులు తిరిగివచ్చి కొండ మీద తాము చూచిన దాన్ని గురించి రకరకాలుగా చెప్పుతున్నారు.

రాజుగారి రహస్య మందిరంలో ఆయన కేపాటు మంత్రి, కొత్తగా నియమింపబడిన సేనానాయకుడూ, రాజ గురువూకూడా వున్నారు. సేనానాయకుడూ, మంత్రి చెప్పింది విన్న తరువాత రాజు తన గురువు కేసి తిరిగి, "గురువర్యా, అంతా విన్నారు

గదా? సైనికులు చెప్పేదాంట్లో మనం ఏదీ నమ్మాలి? ఆ కొండమీద వందలసంఖ్యలో శత్రుసైనికులు లున్నారన్న మాట నమ్మాలా? బెక శరీరం అంతా నెత్తురు పూసుకుని, నిప్పులు చెరిగే కళ్ళతో, వెత్తిన పెద్ద శిఖతో భయంకరంగా వున్న మాంత్రికుడున్నాడన్న మాట నమ్మాలా? వా కేమీ పాలుపాపటం లేదు,” అన్నాడు.

రాజగురువు ఓ క్షణకాలం ఆలోచించి తృప్తిగా తలాడిస్తూ, “ఈ రెండు మాటలూ నిజమే అని మనం ఎందుకు నమ్మ గూడదు?” అని అడిగాడు.

“మాంత్రికుడికి, శత్రుసైనికులకూ పాత్రెలా కుదురుతుంది? ఆ మాంత్రికుడు కూడా శత్రురాజుకు సహాయం చేయవచ్చిన వాడని మీ అభిప్రాయమా?” అన్నాడు రాజు అనుచూపంగా.

“ఆ సంగతి మాత్రం నేను యిదమిత్త మని తేల్చి చెప్పలేను. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, ఆ కొండ దగ్గరకు వెళ్ళిన మన సైనికులందరికీ మతులు పోయినై. వందల సంఖ్యలో శత్రుసైనికుల్ని చూసినవాళ్ళ మాట అటించి, అక్కడున్న మాంత్రికుడే కొండలో భూకంపం పుట్టించాడనికూడా కొందరు నమ్ముతున్నారు. పైగా, ఆ వింత

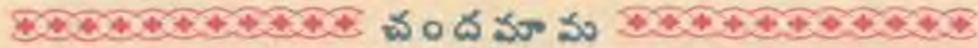

జంతువు ఒకటి!” అంటూ రాజగురువు చిరు సవ్వు నవ్వాడు.

“అలాంటి జంతువు వుండే అవకాశమే లేదంటారా? నేనూ మొదట నమ్మలేదు. కాని, ఆ మాంత్రికుణ్ణి గురించి విన్న తరవాత.....” అంటూ మంత్రి నీళ్ళు నమిలాడు.

“మంత్రి, నేనూ కొద్దో గొప్పో మంత్రి శాస్త్రం చదివినవాణ్ణి!” అంటూ రాజగురువు చిరుకోపంగా మంత్రికేసి చూశాడు.

“గురువర్యా, అందుకేగదా మిమ్మల్ని యిక్కడికి రావలసిందిగా కోరింది. మీ సహాయం లేకుండా మేము చేయగలి

గిందేమీ లేదు," అన్నాడు రాజుగారు బతి
మూలుతున్నట్టు.

"నరే, కేవలం ఈపించిన వాటి
సాయంతో మనం ఏం నిర్ణయాలు చేయ
గలం? తమ అంగరక్షకుడి నాయకత్వాన
కొండ దగ్గరకు వెళ్ళిన సైనికుల్ని తిరిగి
రానివ్వండి," అంటూ రాజగురువు లేచి
గది బయటికి వచ్చాడు.

రాజుగారు పంపగా, కొండమీద ఎవ
రున్నారో, అక్కడి పరిస్థితు లెలా వున్నవో
చూచి వచ్చేందుకు బయలుదేరిన ఆయన
అంగరక్షకుడు, వెంట వున్న ఇద్దరు సైనికు
లతో కొండ దాపున గల అడవిలోకి చేరాడు.

అల్లంత దూరాన భూకంపానికి ఎగుడు
దిగుడుగా, ఒక రాయి మీద యింకో రాయి
పడి వింత అకారాలు దాల్చి వున్న కొండను
చూస్తూనే వాడి గుండెలు పిచుపిచు
మన్నాయి. వాడి వెంట వున్న సైనికుల
భయాన్ని గురించి చెప్పవలసిందేలేదు.

"మీలో ఎవరైనా లోగడ ఈ కొండ
ఎక్కారా? దారి మార్గాలు తెలిసిన వాడు
ఒక్కడుంటే ఎంత బావుండును!" అన్నాడు
రాజుగారి అంగరక్షకుడు.

అతడి వెంట వున్న సైనికుల్లో ఒకడు
పూర్వం ఆ కొండ ఎక్కినవాడే. కాని,
శత్రుసైనికుల్ని గురించిన కథలూ, వింత
జంతుపూ, మాంత్రికుడూ - ఇవన్నీ జ్ఞాపకం
వచ్చి, వాడికి శరీరం జలదరిస్తున్నది.

"అయ్యా, మనం కొండెక్కి చూసే
దేమంటుంది? ఒకవేళ అక్కడ శత్రు
సైనికులు గాని, మాంత్రికుడుగాని వుంటే,
మనం ప్రాణాలతో అక్కడి సంగతులు
రాజుగారికి చెప్పేందుకు బతికివుండం. ఒక
వేళ అలాటి వాళ్ళివరూ అక్కడ లేకపోతే,
మనం పని కట్టుకుని ఆ కొండ ఎక్కటం
వృధా," అన్నాడా సైనికుడు.

అంగరక్షకుడికి ఈ మాటలు బాగానే
వున్నట్టు తోచినై. తను తిరిగి వెళ్ళి రాజు

గారితో కొండమీద ఎవరూ లేరని చెబితే సరిపోతుంది. కాని, తన వెంట వున్న సైనికుల్ని నమ్మటం ఎట్లా? రాజుగారి నుంచి మెప్పు పొందేందుకు, వాళ్ళు తను కొండే ఎక్కలేదని ఆయనతో చెప్పేస్తే, తనకు ప్రాణాపాయం తప్పదు!

"ఉహూ, అదేం లాభంలేదు. మనం కొండ ఎక్కి అక్క దెవరున్నారో చూడ వలసిందే. శత్రువుల చేతిలో చచ్చామా, వీరస్వర్గం. బతికి బయటపడ్డామా, రాజు గారి నుంచి గొప్ప బహుమానాలు పొంద వచ్చు. అయినా...ఎవడైనా ఒక్కడు దారి చూపేవాడుంటే బావుండునే..." అంటూ

అంగరక్షకుడు తల గొక్కంటూ కొండకని చూడసాగాడు.

అంగరక్షకుడూ, సైనికులూ, ఏ చెట్టు కింద అయితే నిలబడి వున్నారో, ఆ చెట్టు మీదే కేళివుడి ముసలి తండ్రి కూచుని వున్నాడు. అతడు, తన కొడుకు వింత జంతువు నెక్కి కొండ మీదికి పారిపోయి నప్పటి నుంచి, అక్కడ జరుగుతున్న సంగతులెవో చాలావరకు చూశాడు. మాంత్రి కుడు గుహలో నుంచి బయటికి రావటం, తన కొడుకూ, అదే వయసువాడైన మరి ఒకడూ కలిసి మాట్లాడుకుంటూ వుండటం— బ్రహ్మపుర సైనికుల దాడి, కొండలో పుట్టిన భూకంపం—సర్వం అతడు చూశాడు.

తన కొడుకు ఎవడో మాంత్రికుడికి చిక్కి పోయాడన్న నమ్మకం ఆ ముసలివాడికి కలిగింది. తను ఒంటరిగా వెళ్ళి అతణ్ణి రక్షించటం ఎలాగా అని అతడు ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇప్పుడు ఈ సైనికులు చెట్టు కిందికి వచ్చి, ఆ కొండ ఎక్కాలని మాట్లాడు కుంటూ వుండటం, దారి చూపేవాడు వుంటే బావుంటుందని చెప్పుకోవటం, ముసలివాడికి ధైర్యం కలిగించింది.

ముసలివాడు పిల్లిలా చెట్టు కొమ్మల్లోంచి మెల్లిగా కిందికి దిగి, ఆ వక్కనే వున్న

మరో చెట్టు కిందికి వెళ్ళి వెళ్ళికిలా పడుకుని, కళ్ళు మూసుకుని, నిద్రలో ఏదో కలవ రిస్తున్నవాడిలా శబ్దం చేశాడు. ఆ శబ్దం వింటూనే రాజుగారి అంగరక్షకుడికి, సైనికు లికూ ప్రైవేటులు వైనే పోయినై ముగ్గురూ ఒక్కసారి ఎగిరి గంతేసి, ఆ ధ్వని వచ్చిన వైపుకు చూశారు. వాళ్ళకు చెట్టు కింద ముసలివాడు కనిపించాడు.

"ఏదే మాంత్రికుడై వుంటాడు! ఆ పాద వాలి గడ్డం చూశావా? వాడు నిద్రలో వున్న ట్టుంది, గొంతు కోసేసే పిదా ఏరగడపు తుంది," అన్నాడొక సైనికుడు.

ఈ మాటలు వింటూనే, తనకు అనుకోని ప్రమాదం ఏదో కలగనున్నదని గ్రహించిన ముసలివాడు, అవిలిస్తూ లేచిపోయాడు. ముసలివాడి వాలకం చూసి, వాడు మాంత్రి కుడై వుండడని పూహించిన అంగరక్షకుడు, చప్పన ఒరలో నుంచి కత్తి దూసి, అట్ట హుం చేస్తూ అతడి దగ్గరకు వెళ్ళి, "ఎవరా నువ్వు? ఈ కొండ దగ్గర అడవిలో నీకేం పని?" అని పళ్ళు కొరుకుతూ ప్రశ్నించాడు.

ముసలివాడు జవాబు చెప్ప బోయేంతలో సైనికుల్లో ఒకడు, "నువ్వు మాంత్రికుడివా?" అని అడిగాడు. రెండోవాడు, "నువ్వు శత్రుదేశపు సైనికుడివా?" అని రెట్టించాడు.

"అయ్యా, నేను మీరనుకునే వాణ్ణివర్సీ కాదు. ఈ అడివిలో కందమూలాలా, అకల ములా తిని బతికే ఒక ముసలి వగ్గును. నన్నుచూసి మీరు శత్రుసైనికు డనుకోవటం వింతగావున్నది." అన్నాడు ముసలివాడు.

"అలాగా, అయితే నీ ప్రాణానికి అపాయం కలగదని నేను అభయం యిస్తు వ్వాను. నేను స్వయం బ్రహ్మపుర రాజు గారి అంగరక్షకుణ్ణి! ఈ కొండమీద రాజు ద్రోహులెవరైనా వున్నారేమో; వుంటే హత మార్చాలని వచ్చాను. నీకు కొండమీది దారి తెలుపు లేమైనా తెలుసా?" అని అంగ రక్షకుడడిగాడు.

ముసలివాడు తన అరచేతిని, వెడల్పుగా వాచి, "ఇక్కడున్న గజబిజి రేఖలూ, గుంటలూ సాట్టలూ ఎంతబాగా తెలుసో, కొండ మీది దారులు నా కంత బాగా తెలుసు," అన్నాడు.

"అహా, అవసరానికి ఖలే వాడివి కన బడ్డావ్. అయితే, ముందుండి కొండమీదికి దారి తియ్యి. ఇవ్వాళ్లో రేపా కాటికి ప్రయాణం కళ్ళే వాడివిలా వున్నావుగాని, లేకపోతే రాజుగారికి చెప్పి, ని కెన్ని బహు మానాలైనా యిప్పించే వాడిని," అన్నాడు అంగరక్షకుడు.

ముసలివాడికి అంగరక్షకుడనె, మాటలు చెవి కెక్కటంలేదు. ఈ బ్రహ్మపుర సైనికుల సాయంతో తన కొడుకు కేకవుణ్ణి, మాంత్రికుడి బారి నుంచి రక్షించు కోవాలన్నదే అతడి అరాటం. అతడు కొండకేసి సదవసాగాడు. కొంచెందూరం అతణ్ణి అనుసరించి పోయింతరవాత, అంగరక్షకుడికి

ముసలివాడి చేతిలో వున్న కత్తి కనబడింది. వాడు అశ్చర్యపోతూ, "అడవిలో" కంద మూలాలు తిని బతికే నికు ఈ కత్తి ఎందుకు?" అని అడిగాడు.

"నేనూ, ఒకప్పుడు బ్రహ్మపుర రాజు గారి దగ్గర సైనికుడుగా వున్నాను—ఈ రాజు గారు కాదు, ఈయన తండ్రిగారి కాలంలో. అప్పటినుంచీ ఈ కత్తి నా వెంటనే వుంటు న్నది," అన్నాడు ముసలివాడు విసుగ్గా.

ఆ మాటలు వింటూనే సైనికులు గుస గుస లాడారు. అంగరక్షకుడు వాళ్ళకేసి ఉరిమి చూస్తూ, "మన ప్రాణాల కొచ్చిన భయం ఏమీలేదు. వాణ్ణి సమ్మలేకే ముందు దారి తియ్యమన్నాను. విచ్చినా మోసం బరిగేలా వుందో, వెనక నుంచి వాడి మెడ నరికేద్దాం," అన్నాడు మెల్లిగా.

ముసలి వాడికి ఈ మాటలు వినిపించినా, వినపించ సక్తే చదుస్తూ కొండ ఎక్కటం ప్రారంభించాడు. —(ఇంకా వుంది)

దుష్కర్మ ఫలితం

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు పద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి మళ్ళీ శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, ఈ బోకంలో న్యాయం లేదు. నీవు సజ్జనుడవే. కాని ఎవరో దుర్మార్గం తలపెట్టి నందు వల్ల, ఏ పాపమూ ఎరుగని నీవు ఈ అర్ధరాత్రివేళ ఈ విధంగా శ్రమ పడుతున్నావు. ఒకరు చేసే పాపాలకు మరొకరు శిక్ష అనుభవిస్తారనటానికి నీ కొక కథ చెబుతాను వెను," అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు:

ఒకప్పు డొక రాజుండేవాడు. ఆయనకు తన భార్య అంటే మితిలేని ప్రేమ. ప్రేమ కొద్దీ ఆమె కొరిస ప్రతి కొరికా తీర్చేవాడు.

ఈ విధంగా రాజు తన ప్రతి చిన్న కొరికనూ ఆజ్ఞగా శిరసావహించటం చేత రాణికి గారాబం జాస్తే అయింది. రాసురాసు ఆమె

బేతాళ కథలు

కొరికలు మహా దారుణంగా ఉండసా
గాయి. అసలే రాజుగారి పంచప్రాణాలకన్న
ఎక్కువగా ఉంటున్న రాణి గర్భవతి
అయింది. దానితోపాటు ఆమె కొరికలు
హెచ్చాయి. మామూలుగానే ఆమె కొరిక
దెల్లా జరగనిచ్చే రాజు ఇప్పుడు మరింత
ఉల్సాహంతో ఆమె కొరికలు చెల్లించాడు.

రాణి నిండు చూలాలై, ప్రపవించటానికి
సిద్ధంగా ఉన్న రోజులలో రాజును ఒక
భయంకరమైన కొరిక కొరింది—తనకు
మనిషిరక్తంలో స్నానం చెయ్యాలని ఉన్న
దన్నది. ఈ ఘోరమైన కొరిక వివగానే
రాజు చకితుడయ్యాడు. అది చూసి రాణి,

"ఈ కొరిక తీరకపోయిందంటే నా ప్రాణం
దక్కదు. నాతోపాటు నా గర్భంలో ఉన్న
శిశువు ప్రాణంకూడా పోతుంది," అన్నది.

ఈ మాట వింటుంటేనే రాజుకు తన
ప్రాణం పోయినంత వని అయింది. పాపం,
ఆయన తన భార్యకు మగబిడ్డ పుట్టి తన
పంశం నిలబెడతాడని ఎంతో ఆశతో ఎదురు
చూస్తున్నాడు. అందుచేత ఆయన తన
భార్య కొరిక తీర్చక తప్పలేదు.

ఆయన అజ్ఞ మీద కొందరు వేటగాళ్ళు
అరణ్యంలోకి వెళ్ళి, ఒక వందమంది భిల్లు
లను పట్టుకుని రాజుగారి వద్దకు తెచ్చారు.
రాజుగారు వాళ్ళపైన లేని నేరాలేవో మోపి
శిరచ్ఛేదానికి ఉత్తరువు ఇచ్చాడు. దౌర్భాగ్య
లైన ఆ భిల్లుల తలలు కొట్టించి, వారి రక్త
మంతా ఒక చలువరాతి తొట్టెలో పట్టించి,
రాజు తన భార్యను వచ్చి అందులో స్నానం
చెయ్యమన్నాడు.

పరమానందంతో రాణి పరిగెత్తుకుంటూ
రక్తపు తొట్టి దగ్గరకు వచ్చింది. రక్తాన్ని
చూసింది. కెప్పున అరిచి, స్పృహతప్పి పడి
పోయింది. ఆ స్థితిలోనే ఆమెకు ఒక మగ
బిడ్డ పుట్టాడు.

ఆ విల్లవాణ్ణి తల్లిదండ్రులు మహా గారా
బంగా పెంచుతూ వచ్చారు. వాడు ఏడేళ్ళ

వాడై ఉండగా ఒకనాడు ఒక ముసలి బిచ్చగాడు రాజద్వారం వెలవల నిలబడి, "రాజునూ, ఆయన కొడుకునూ బయటికి రమ్మనండి," అని కేకలు పెట్టాడు. భటులు వచ్చి ఈ సంగతి చెప్పేసరికి రాజుకు పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చింది.

అయితే రాణి ఆయనతో, "ఆ బిచ్చగాడి రూపంలో వచ్చినవాడు ఏ దేవుడైనా కావచ్చు. అబ్బాయిని తీసుకుని బయటికి వెళ్ళండి. ఇంతలో వచ్చే నష్టమేమిటి?" అని అన్నది.

సరేనని రాజు తన కొడుకుతో సహా మేడ దిగి బయటద్వారం వద్దకు వెళ్ళాడు. రాణి పై అంతస్తు కిటికీలో నుంచి ముందుకు వంగి బయటికి చూస్తున్నది.

బిచ్చగాడు రాజకుమారుణ్ణి చూస్తూనే, "ఈ కుర్రవాడి శరీరం నిండా రక్తం ఉన్నదేమిటి?" అంటూ వెనక్కుతిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. అదే క్షణంలో రాణి పై అంతస్తు కిటికీ నుంచి కిందపడి ప్రాణాలు వదిలింది.

రాణి చనిపోవటంతో రాజుకు జీవితం శూన్యమనిపించింది. "నూరుమంది భిల్లులను అక్రమంగా చంపి పాపం చేసినవాణ్ణి నేను గదా, ఇందుకు నా భార్య ఎందుకు శిక్ష పొందాలి? నేనే ముందు చనిపోయి

ఉంటే ఆమె నాతోబాటు తప్పక ప్రాణాలు వదిలేడి. అందుచేత ఆమెతోబాటు నేను కూడా మరణిస్తాను," అని రాజు నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఆయన అధికార్లందరినీ పిలిచి, "నేను ప్రాణత్యాగం చేసుకుంటున్నాను. నా కొడుకు యుక్తవయస్కుడయ్యాడా? నా తమ్ముడిచేత రాజ్యపాలన చేయించండి," అని ఆజ్ఞాపించి, ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు.

రాజకుమారుడు చూడబానికి అచ్చు తండ్రిలాగే ఉన్నప్పటికీ, అతనికి తల్లి మనస్తత్వం అలవడింది. అతని మనసుకు నిలకడ ఉండేదికాదు, అతని కోరికలు

విడ్డూరంగా ఉండేవి. అతని చుట్టూ ఉండే వారు అతన్ని అర్థంచేసుకుని, ఎంతో ఆదరంతో ఉండేవారు.

ఆ కుర్రవాడు సాధ్యమైనంత వరకు ఎవరి తోను ఎలాటి సంబంధమూ పెట్టుకోకుండా, ఏకాంత వాసిలాగా పెరిగాడు. తరుచుగా అతను వేట నెపంమీద వేటగాళ్ళతో అడవికి వెళ్ళేవాడు. అక్కడ తన పరివారాన్ని మోసంచేసి తప్పించుకుని, ఒంటరిగా కొండలూ, అరణ్యాలూ కలియ తిరిగేవాడు. అతని మనసు దేని కోపమో వెతుకుతున్నట్టుండేది, కాని తన కేమి కావాలో అతనికి తెలియదు.

రాజకుమారుడు పెద్దవాడయేదాకా అతని వినతండ్రి ఒక్క పొల్లు రాకుండా రాజ్య పాలన జరిపాడు. ఆయన రాజకుమారుడికి తగిన కన్యను వెతికి వివాహం చేద్దామని కూడా ప్రయత్నించాడు. కాని ఎవరుకూడా తమ కుమార్తెను అతనికి కిప్పటానికి ఒప్పుకోలేదు. ఆ కుర్రవాడు శాపంతో పుట్టాడని పుకారు పడిపోయింది. ఈ పుకారు చాలా దూరం వ్యాపించటం వల్ల కడజాతి కన్యలు కూడా అతన్ని పెళ్ళాడ నిరాకరించారు. అందుచేత అతను బ్రహ్మచారిగా ఉండే రాజ్యాభిషేకం చేయించుకున్నాడు. అతనికి బ్రహ్మచారి రాజు అన్న పేరు వచ్చింది.

అతను ఒకసారి తన అలవాటుప్రకారం వెటకని బయలుదేరి, అడవిలో తన పరివారం నుంచి తప్పించుకుని, ఒంటరిగా అరణ్యమంతా సంచరిస్తూ ఒక ఋషిశ్వరుడి ఆశ్రమంలో ప్రవేశించాడు. ఆ ఆశ్రమం అపరణలో ఒక చిన్న వినాయకుడి గుడి ఉన్నది. దాని చుట్టూ ఎత్తయిన చెట్లూ, వాటిని అల్లకుని వనలతలూ ఉన్నాయి. రాజు ఆ లతల మధ్యగా పాకి వెళ్ళి, చల్లని నీడలో పడుకుని నిద్రపోయాడు.

ఎక్కడో మనుషులు మాట్లాడుతున్నట్లు వినిపించి అతను నిద్రలేచి ఎదురుగా చూసేసరికి ఒక లావణ్యవతి అయిన మునికన్య

వినాయకుడికి మొక్కుతూ, "దేవా, నాకు బ్రహ్మచారి రాజు భర్త అయేలాగు అనుగ్రహించు!" అని ప్రార్థన చేస్తున్నది.

అతను ఆమెకాశ్చర్యం చెంది లతల చాటు నుంచి ఆ మునికన్య ఎదటికి వచ్చి, "నేనే బ్రహ్మచారి రాజును!" అన్నాడు. ఆమె ఆ ఆశ్రమంలో ఉండే ఋషిశ్వరుడి కుమార్తె, పేరు కువలయిని. ఆమె అతన్ని తన వెంట తండ్రి వద్దకు తీసుకువెళ్ళింది. ఆయన వారిద్దరూ వివాహమాడటానికి అనుమతించి ఆశీర్వదించాడు.

రాజు కువలయినిని తన వెంట తెచ్చుకుని ఆమెతో సుఖంగా జీవించసాగాడు.

కువలయిని పతివ్రతలాగ నిష్కలంకమైన ఆనందం పొందింది. కాని రాజుకు మాత్రం మనసు అస్థిమితంగా ఉండటమూ, అస్పృష్టమైన వాంఛలతో బాధపడటమూ ఉంటూ వచ్చింది.

ఒకనాడు రాజు, రాణి పనానికి వెళ్లారు. అక్కడ వారు నడుస్తూ ఉండగా వారికి ఒక సన్యాసి ఎదురు వచ్చాడు. దంపతు లాయ నేకు ప్రణామం చెయ్యబోతుండగా ఆయన తన పాదాన్ని ఒక దర్భముల్లుపై వేశాడు. కాలిలో దర్భ గుచ్చుకునే సరికి ఆ సన్యాసి పెద్ద పెట్టున అరిచి, ఒంటికాలిపై గెంతి, నోటికి వచ్చినట్టు కాపనార్థాలు ఉచ్చ

రించాడు. సన్యాసి అయినవాడు కొంచెమైనా మనోనిగ్రహం లేకుండా ఉండటం చూసి కువలయిని గట్టిగా నవ్వేసింది.

వెంటనే సన్యాసి తన కోపాన్ని ఆమె మీదికి మరల్చి, "తొందరపడకు, నీవు విద్వేరోజు ఎంతోదూరం లేదులే! ఎవరో చేసిన పాపం నిన్ను కట్టి కుడుపుతుంది, చూస్తూ ఉండు!" అన్నాడు.

ఈ సంఘటన జరిగిన కొద్ది కాలానికే నగరానికి ఒక వింతమనిషి వచ్చాడు. వాడి మొహం పాడుగుగా గుర్రం మొహం లాగుంది. వాడు వేణువు ఊదుతూ వీధి వెంబడి వస్తుంటే ఆ గానం విన్నవారందరూ మతులు పోయి, తమ్ము తాము మరిచి, వెర్రివేషాలు వేయసాగారు.

ఇది చూసి నగరవాసులకు మండి పొందింది. వారు గుర్రంమొహం వాణ్ణి పట్టు కుని దుర్గకు బలి ఇవ్వటానికి తీసుకు పోసాగారు. ఈ వార్త రాజుకు తెలిసింది. అయిన ఆ విచిత్రవ్యక్తిని పిలిపించి, వేణువు వాయిచ మన్నాడు. గుర్రంమొహం వాడు వాయించాడు.

ఆ గానం వింటుంటే, ఎల్లప్పుడూ చెదిరి ఉండే రాజుగారి మనసుకు స్థిమితం కలిగింది. అయిన కళ్ళ ముందు హంసల

మయమైన మానస సరస్సు, దాని తీరాన ఒక శ్వేతసుందరీ కనబడ్డాయి. ఆ దృశ్యం చూస్తుంటే రాజును ఇంతకాలమూ వేధించే అస్పృష్టమైన కోరికకు ఒక రూపం వచ్చింది. అతనికి కావలిసింది ప్రపంచంలో ఆ శ్వేత సుందరి తప్ప ఇంకేమీ లేదు. ఆయన ఆ శ్వేతసుందరిని తప్ప మిగతా ప్రపంచాన్ని, తన భార్య అయిన కువలయినినీ కూడా మరిచి పోయాడు.

రాజుగారికి మతి పోయిందన్నాడు. ఆయనకు మానస సరస్సును చేరుకోవాలన్న కాంక్ష పుట్టిందని తెలుసుకుని, ఆయన కోట దాటి పోకుండా భటులు అహోరాత్రాలు కాపలాకాడారు.

అయినా ఒక రాత్రి రాజు అందరిని విమరిచి కోట వెలుపడి ఎటో బయలు దేరాడు. కొంత దూరం వెళ్ళాక వెనక నుంచి కేక విసబడింది: "ఆగండి, మీరు మానస సరస్సుకు పోతున్నారు. మీకు దారి చూపిస్తాను."

రాజు అగి ఆమనిని దగ్గరికి రానిచ్చాడు. ఆమె కువలయిని. కాని ఆయన గుర్తించ లేదు. తనకు దారి చెప్పే మనిషి దొరికి నందుకు సంతోషించి ఆమెను వెంట బెట్టుకుని వడిచాడు. రోజులు గడిచి

పోతున్నా వారింకా నడుస్తూనే ఉన్నారు. కువలయిని నీరసించి పోతున్నది.

"నీ మూలంగా ఆలస్యమవుతున్నది, నాకు దారి చెప్ప. నేను ముందు వెళ్ళి పోతాను," అన్నాడాయన ఆమెతో.

"మన దారులు వేరయే చోటగాని చెప్పను," అన్న దామె. ఆ చోటు కూడా వచ్చింది. నీరసంతోనూ, ఆయాసంతోనూ ఆమె ఒక చెట్టు కింద పడిపోయి, మరి కదలలేక పోయింది.

"ఇక మీ దారి మీది. నా దారి నాది. మానస సరస్సుకు ఎటు వెళ్ళాలో నాకూ తెలీదు. గొంతులో ఊపిరి ఉన్నంతదాకా

మీ వెంట ఉండాలన్న కోరికతో మిమ్ముల్ని
మోసం చేశాను. నా పని అయిపోయింది,"
అన్నది కువలయిని.

రాజుకు వెర్రి కోపం వచ్చింది. ఆ ఆవే
శంలో ఆయన ఆమె పీక గట్టిగా పట్టుకుని
ఊపాడు. ఆమె ప్రాణం విడిచింది. ఆమె
ప్రాణం పోగానే రాజుకు పట్టిన ఉన్నాదం
కాస్తా దిగిపోయింది. ఆమె తన భార్య
అనీ, తా నామెను చంపాననీ తెలుసు
కున్నాడు. ఆమె పైన పడి పడిచాడు. ఆమె
జుట్టు తన కంఠంచుట్టూ కట్టుకుని, ఆమె
శరీరాన్ని చేతులలో ఎత్తుకుని సమీపంలో
ఉన్న మడుగులోకి దూకి ఆయన ప్రాణ
త్యాగం చేసుకున్నాడు.

చేతాళు దీ కథ చెప్పి, "రాజా, పెద్ద
రాజు గదా సూరుమంది భిల్లులను చంపి
పాపం చేశాడు? ఆ పాపం ఆయననూ,
ఆయన భార్యనూ పీడించటమేగాక, ఆయన
కొడుకునూ, ఆయనతో ఎట్టి సంబంధమూ

లేని కువలయినినీ కూడా ఎందుకు
సోకింది? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం తెలిస
కూడా చెప్పకపోయావ్, నీ తల పగిలి
పోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "పాపం ఒక్క
మనిషికే చెందదు. ఆ మనిషితోనూ, ఆ పాప
కార్యంతోనూ సంబంధం గల అందరినీ
శిక్షిస్తుంది. కువలయినికి తన మామగారితో
ఏమీ సంబంధం లేకపోయినప్పటికీ,
"బ్రహ్మచారి రాజు నాకు భర్త కావాలి"
అని కోరుకున్నప్పుడే తన మామగారు చేసు
కున్న పాపంలో పాలు పంచు కోవటానికి
నిర్దవడింది. ఒక ఇల్లు తగలబడితే దాపున
ఉండే ఇళ్ళన్నీ తగలబడతాయి. అలాగే
పాపం కూడా ఒక వ్యక్తిని, ఒక్క కార్యాన్ని
అంటిపెట్టుకుని ఉండదు," అన్నాడు.

రాజు కీ విధంగా మౌనభంగం కలగ
గానే చేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై
మళ్ళీ చెబ్బెక్కాడు. (కల్పితం)

సజ్జనుడి పాట్లు

బొగ్గదులో ఖలిఫాగా ఉండే హరూన్ అల్ రషీద్ ఒక్కొక్క రాత్రి నిద్ర పట్టక బాధ పడేవాడు. అలాటప్పడు ఆయన మారు చేషంలో తన అనుచరులతో సహా నగర పర్యటన చేయటమో, సంగీతం, అలకించటమో, కవిత్వం వినటమో, హాస్యకథలు చెప్పించుకోవటమో చేసేవాడు.

ఇలాగే ఒక రాత్రి ఆయన నిద్ర పట్టక తన అంగరక్షకుడైన ముస్తూర్ ను పంపి తన మంత్రి అయిన బాఫర్ ను పిలిపించాడు. తరవాత ఆయన బాఫర్ ను వెంట బెట్టుకుని పుస్తకభాండారానికి వెళ్ళి అక్కడ పుస్తకాలు వెతుకుతూండగా ఒక చిన్న పుస్తకం, చాలా పాతది కనిపించింది. ఖలిఫా దాన్ని తీసుకుని దుమ్ము దులిపి, పేజీలు తిప్పి చదవసాగాడు. చివర కాయన విరగబడి నవ్వి, మరుక్షణమే కంట తడిపెట్టుకున్నాడు.

ఇదంతా చూస్తున్న బాఫర్ కు, చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. అతడు ఖలిఫాను, "ఏలిన వారు ఆ పుస్తకం చదువుతూ మొదట నవ్వటానికి, తరవాత కంట తడిపెట్టటానికి కారణం ఏమిటి?" అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు ఖలిఫా మండిపడి, "ఓరీ ధూర్తుడా! నన్ను ప్రశ్నించటానికి నీ వెవడవు? అలా అడిగినందుకు నీ కిదే శిక్ష! నేను ఎందుకు నవ్వినో, ఎందుకు ఏడిచానో, ఈ పుస్తకంలో ఉన్న విషయ మేమిటో చెప్పగల వాణ్ణి నీవు తీసుకు రాలేక పోయావో, నీ తల తప్పక తీయించేస్తాను," అన్నాడు.

ఈరుము ఉరిమి మంగలం మీద పడి నట్టయింది. బాఫర్ వినయంగా, "దాసుడు చేసినది తప్పే! తప్పులు ఎవరైనా చేయవచ్చు, క్షమించే తాహతు విలినవారికి మాత్రమే ఉంటుంది," అన్నాడు.

"నిన్ను క్షమించేది లేదు. నా నోట శిక్ష చెప్పినాక అది అమలు జరగవలసిందే!" అన్నాడు ఖలిఫా.

"దేనికైనా వ్యవధి కావాలి. ఆ సంగతి మనకు తెలియగలండులకే అల్లా ఒక్క క్షణంలో సృష్టి యావత్తూ చేయగలిగి ఉండి కూడా ఆరు రోజులపాటు సృష్టి క్రియ జరిపాడు. నాకు మూడు రోజులు గడు వివ్వండి," అని బాఫర్ ప్రాధేయపడ్డాడు.

"నరే, నీకు మూడు రోజులు గడు విచ్చాను. నేను చెప్పిన సమస్య విప్పగలవాణ్ణి వెతికిపట్టుకురా!" అన్నాడు ఖలిఫా. బాఫర్ సరాసరి ఇంటికి వెళ్ళి తన తండ్రికి,

సోదరుడికి జరిగినదంతా చెప్పి, "ప్రభువులను సేవించటం పాముతో చెరలాటం! నేను ఈ రాజ్యంలో ఉండటం నాకూ, మీకూకూడా అపాయకరం. నేను దేశాల మీద వెళ్ళిపోతున్నాను," అని తనవారి వద్ద సెలవు తీసుకుని, తన కరవాలమూ, వెయ్యి దీనారాలూ వెంట ఉంచుకుని, కంచరగాడిద పైన ఒంటరిగా డమాస్కసు నగరానికి పయనమయ్యాడు.

డమాస్కస్ భూలోక స్వర్గమని జ్యాతి పొందిన అందమైన నగరం. బాఫర్ తన కంచరగాడిద మీది నుంచి దిగి, దాన్ని నడిపిస్తూ, నగరసౌందర్యాన్ని విలోకిస్తూ వీధి వెంట నడుస్తూండగా ఆయన కొక దివ్య భవనం లాటిది కనబడింది. దాని చుట్టూ పెద్ద తోట ఉన్నది. ఆ తోటలో పట్టుబట్టలతో తయారుచేసిన గుడారం ఉన్నది. దానిలో ఖురాసాన్ రత్నకంబళాలు పరిచి ఉన్నాయి. వాటిమీద బాలీనులూ, మెత్తలూ వేసి ఉన్నాయి. గుడారం మధ్య పున్నమి చంద్రుడులాటి యువకుడు సుఖాసీనుడై ఉన్నాడు. అతని కెదురుగా అనేకమంది అతిథులు కూచుని మేలైన పానీయాలు సేవిస్తున్నారు. ఆ దృశ్యం చూస్తూ నిలబడి అనంద తన్మయుడైన బాఫర్ కు ఆశ్చర్యం

కలిగించేలాగ, ఆ యువకుడి సరసను కూచుని ఉన్న యువతి కిన్నెరమీటుతూ దివ్యమైన పాట పాడ నారంభించింది.

అమృతధారలాటి ఆ గానానికి పరవశుడై బాఫర్ కొంచెం సమీపంగా వచ్చాడు. అప్పుడు గుడారంలోని యువకుడు అతన్ని గమనించి, దుమ్ముకొట్టుకుని ఉండటంవల్ల దూరప్రయాణం చేసి వచ్చిన వాడని గ్రహించి, బానిసకుర్రవాణ్ణి పంచి బాఫర్ ను తన వద్దకు ఆహ్వానించాడు. బాఫర్ కు ఎదురువెళ్ళి ఘనంగా స్వాగతం చెప్పి, "తమ రాకవల్ల నా గృహం పావనమయింది," అన్నాడు.

నౌకర్లు బాఫర్ కొసం దివ్యమైన భోజన పదార్థాలు తెచ్చారు. బాఫర్ చేతులు కడుగు కోవటానికి ఆ యువకుడే నీరు అందించి, అయనకు తానే స్వయంగా వడ్డించాడు. ఈ అతిథ్యం చూసి బాఫర్ మనసు ఆనందించినప్పటికీ, ఖలీఫా ఆగ్రహాన్ని అతనింకా మరవలేకపోయాడు.

బాఫర్ కు అతిథ్య మిచ్చిన యువకుడి పేరు అత్తఫే. అతను గొప్ప ధనికుడేగాక అతిథిసత్కారంలో ఆపూర్వమైనవాడు. అతిథిని చక్రవర్తికిన్న హెచ్చుగా చూడాలనీ, అతిథికి ఆవసరమైతే తన సర్వ

స్వము, తన ప్రాణమూకూడా ఇవ్వాలనీ పూర్వులు చెప్పిన ధర్మాన్ని అక్షిరాలా అనుసరించేవాడు.

తన అతిథిని ఏదో బాధిస్తున్నదని తెలిసి అతని మనసుకు ఉల్లాసం కలగటానికి అత్తఫే శాయశక్తులా ప్రయత్నించాడు. "తమ రెవరు? ఎక్కడి నుంచి, ఏ పని మీద మూ నగరానికి దయచేశారు?" అని అతను అడిగితే, బాఫర్, "మాది బ్రాహ్మణ నేనాక సైనికదళాధిపతిని. ఖలీఫాకు చెల్లించ వలసినది చెల్లించలేక ప్రాణభీతితో ఇక్కడికి పారిపోయి వచ్చాను," అని బాబాబు చెప్పాడు.

ఉందన్నాడు. అత్తప్ అతనికి ఒక సంచిలో మూడు వందల దీనారాలిచ్చి, ఆమెసరానికి వెంట ఉంచుకోమన్నాడు.

బాఫర్ మెల్లిగా నడుచుకుంటూ, బలిపా వల్ల తనకు కలిగిన అపమానానికి కుళ్ళుతూ, మసీదుకు వెళ్ళి, అక్కడ నాలుగు మంచి ముక్కలు చెవిని వేసుకుని మసక్కాంతి పొంది, బయటికివచ్చి, బిచ్చగాళ్ళకు దాన ధర్మాలుచేసి, ఊరు చూస్తూ ఒక పెద్ద భవంతి వద్దకు వచ్చాడు. ఆ ఇంటి కెదురుగా ఒక చలవరాతి బెంచి ఉన్నది, దానిపై తివాసీ పరిచి ఉన్నది. బాఫర్ దానిమీద కూచుని ఏక్రాంతి తీసుకుంటూండగా అతని కెదురుగా ఉన్న కిటికీ తెరుచుకున్నది. ఒక అద్భుత లావణ్యవతి కనిపించి, వెలవల ఉన్న పూలమొక్కలకు నీరు పోసి, తల ఎత్తి బాఫర్ను చూసింది.

ఆమె అందం చూడగానే బాఫర్ హృదయాన్ని ప్రేమ దహించ నారంభించింది. ఆమె కిటికీ మూయబోతూ బాఫర్ తన కేసి తదేక దృష్టితో చూస్తూండటం గమనించి, "ఏమండీ, ఈ ఇల్లు మీ ఇల్లా?" అని అడిగింది.

"లేదు, దేవీ! కాని ఈ బానిస నీవాడు!" అన్నాడు బాఫర్.

"తమ దురదృష్టం మా ఆదృష్టమన్న మాట! నా ఇల్లు మీ ఇల్లే అనుకోండి. నేనూ మీ పాణ్ణే. మీ రిక్కడ మీ ఇష్టం వచ్చినన్ని విళ్ళు నిస్సంకోచంగా ఉండి పొండి!" అన్నాడు అత్తప్.

బాఫర్ నాలుగు నెలలు అత్తప్ అతిథిగా గడిపాడు. ఇంతకాలమూ అత్తప్ బాఫర్ను క్షణంపాటుకూడా వదలక, అతని వెంట నీడలాగా ఉంటూవచ్చాడు. ఒకనాడు బాఫర్ అత్తప్తో, తనకు ఒంటరిగా నగర మంతటా తిరగాలని ఉన్నట్టు చెప్పాడు. అత్తప్ అతని కొక మంచి గుర్రాన్నిప్రాసంపే బాఫర్ తనకు కాలినడకనే తిరగాలని

"ఇది మీ ఇల్లు కానప్పుడు మీ తోవన మీ రెండుకు వెళ్ళిపోయి?" అని ఆమె అడిగింది.

"ని మీద రెండు పద్యాలు కట్టబానికి కాస్త ఆగాను," అన్నాడు జాఫర్.

"వీటి చదవండి!" అన్నదామె.

జాఫర్ రెండు పద్యాలు చదివాడు. వాటిని శ్రద్ధగా విని ఆమె, "మీ కన్న మీ పద్యాలే కాస్తవయి!" అంటూ కిటికీ మూసేసుకున్నది.

ప్రేమవ్యాధి సోకిన జాఫర్ ఆమె మళ్ళీ కనిపిస్తుందనే దురాశతో చీకటి పడినదాకా ఆ బెంచీ మీదనే కూచుని, కాళ్ళిద్దరు

కుంటూ అత్తఫ్ ఇంటికి వెళ్ళాడు. జాఫర్ ని చూడగానే అత్తఫ్ అ దుర్గాగా, "అలా ఉన్నారే?" అని అడిగాడు.

"నా ఒంట్లో ఏమీ బాగాలేదు, తమ్ముడా. నాకు బతకాలన్న కోరికకూడా పోతున్నది," అన్నాడు జాఫర్.

అత్తఫ్ ఆందోళన మరింత అయింది. ఆతను నౌకరును పంపి సగరంలోని గొప్ప వైద్యుణ్ణి పిలిపించాడు. వైద్యుడు జాఫర్ ను పరీక్షించి, "ఇది ప్రేమవ్యాధి!" అన్నాడు. అత్తఫ్ ఈ మాట వినగానే ఘక్కున నవ్వి, "ఆ అమ్మాయి ఎవరు?" అని జాఫర్ ను అడిగాడు.

ఉన్నసంగతి చెబితేగాని అత్తప్ వదల
డని తెలుసుకుని జాఫర్ బరిగినదంతా
చెప్పి, ఆ స్త్రీని, ఆమె ఉండే ఇంటిని
వర్ణించి చెప్పాడు. అత్తప్ గుండె గుబుక్కు
మన్నది. ఎందుకంటే జాఫర్ ప్రేమించిన
స్త్రీ అతనికి దగ్గర బంధువు, అతనికి భార్య
కానున్నది. వారిద్దరూ వరస్పరం ప్రేమించు
కుంటున్నారకూడా. ఈ సంగతి జాఫర్ కు
తెలిస్తే అతను తన ప్రేమను చంపేసు
కుంటాడు. కాని అత్తప్ ఆదర్శం భగ్గు
మవుతుంది. అతిథి కొరికను ఎంత స్వల్ప
మైన దాన్నికూడా తోసి పుచ్చరాదని అత్తప్
నియమం. తన అతిథి తన ప్రయారాలిని

గాఢంగా కోరుతున్నాడు. అటువంటి కొరి
కను చావనివ్వ వచ్చునా?

అత్తప్ తన బంధువుల ఇంటికి వెళ్ళి,
తన ప్రయారాలితోనూ, ఆమె తండ్రితోనూ
మాట్లాడాడు. "నాలో ఒక పవిత్రమైన
కొరిక కలిగింది. నేను పుణ్యక్షేత్రాలు
చూడబోతున్నాను. మళ్ళా వెళ్ళి అక్కడ
కొన్ని విళ్ళుంటాను. తరవాత మదీనా వెళ్ళి
అక్కడకూడా కొన్ని విళ్ళు గడపాలని
ఉంది. ఈ కార్యక్రమానికి అంతరాయంగా
ఉంటుంది గనక నా పెళ్ళి ప్రయత్నం
మానుకున్నాను. మంచి సంబంధం ఏదైనా
చూసి మీ అమ్మాయికి పెళ్ళి చేసేయ్యండి.
నా పైన ఆశలు పెట్టుకోవద్దు," అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని తండ్రి కూతుళ్ళు గిలగిల
లాడారు. "ఈ వయసులో నీ బుద్ధి మళ్ళా
మదీనాల పైకి ఎందుకు మళ్ళింది? హాయిగా
పెళ్ళాడి జీవితం సుఖంగా గడవక లేనిపోని
ప్రయాసలన్నీ ఎందుకు తెచ్చి పెట్టు
కుంటావు?" అన్నారు.

"పవిత్రమైన నా నిర్ణయాన్ని మార్చ
యత్నించకండి. నేను ఉన్న సంగతి చెప్పి
పోవటానికే వచ్చాను. మీ సలహా కోసం
రాలేదు," అంటూ అత్తప్ తన ఇంటికి
తిరిగి వచ్చేవాడు.

అతను జాఫర్‌తో, "మిత్రమా, చింత మానుకో. ఏ కోరిక నెరవేరే ఏర్పాటుచేసి వచ్చాను. ఒక్క చిన్నమోసం చేస్తే నీకా పిల్ల భార్య అవుతుంది. మా మామ గొప్ప వాడు. తన కుమార్తెను ఊరూ పేరూ లేని వాడి కివ్వడు. అందుచేత నీకు కావలసిన పరివారమూ, గుడారాలూ, బానిసలూ మొదలైనవి నేను సమకూరుస్తాను. నీవు నగరం వెలపల అట్టహాసంగా శిబిరం వేసి ఉండు. నీవు సాక్షాత్తు ఖలీఫా మంత్రి అయిన జాఫర్‌వని నేను ఊళ్లో పుకారు చేస్తాను. తరవాత నీవు మా మామకు కబురుచేసి, అయిన కుమార్తెను పెళ్ళాడ గోరుతున్నానని చెప్పించు. నీకు నిష్ప్రియు రాలితో వివాహం అయిపోతుంది," అన్నాడు.

తన అతిథి నిజంగా ఖలీఫా మంత్రేనని అతని భయపడింది. అయినా దైవికంగా అతని నెట్టి వెంట ఆ మాటే వచ్చింది. అతను నగరానికి దూరంగా గుడారాలూ, సిబ్బంది, గ్రూరాలూ, ఇతర హంగామా అమర్చి, జాఫర్‌కు తగిన దుస్తులు ఏర్పాటుచేసి, అతన్ని రహస్యంగా ఆ శిబిరంలో రాత్రివేళ ప్రవేశపెట్టాడు.

అతను పంపగా, కొందరు బానిస నౌకర్లు ఉమాస్మన్‌లోని నాయబ్ (రాజ ప్రతినిధి)

వద్దకు వెళ్ళి, బాగ్దాదు నుంచి ఖలీఫావారి ప్రధాన మంత్రి జాఫర్ వేంచేసి నగరం వెలపల మకాం చేసి ఉన్నారని చెప్పారు.

నాయబ్ వెంటనే నగర ముఖ్యులను వెంట బెట్టుకుని అట్టహాసంగా జాఫర్ శిబిరానికి వెళ్ళి, "ప్రభూ, తమ రాక గురించి ముందుగా కబురుపంపక పోయారా? ఘన మైన స్వాగత సన్మానం ఏర్పాటుచేతున్నా!" అన్నాడు.

అందుకు జాఫర్, "అది అంత ముఖ్యం కాదు. నేను గాలిమార్పు కోసం బయలుదేరి వచ్చాను. నా వివాహం అయేవరకు మాత్రమే ఉండి తిరిగి వెళతాను. మీ నగరంలో ఆమర్

అనే సంవత్సరాలకు ఒక కుమార్తె ఉన్నదని విన్నాను. నాకూ ఆమెకూ వివాహం ఏర్పాటు చేయగలరేమో చూడండి," అన్నాడు.

నాయుబ్ వెంటనే బయలుదేరి వెళ్ళి అమర్ కు మంత్రిగారి కొరిక నివేదించాడు. అమర్ తల వంచక తప్పింది కాదు. అత్తఫ్ ఇచ్చిన సహకారం ధర్మమా అంటూ జాఫర్ అందరికీ బంగారమూ, బట్టలూ కానుకలు పెట్టాడు. వివాహ సమ్మతి పత్రం రాయటానికి కాజీ పచ్చాడు. పత్రంపై సాక్షులు సంతకాలు చేశారు. అందరికీ పానకమూ, భోజనమూ మొదలైనవి పెట్టారు. జాఫర్ తన భార్యతోసహా కావరం ఉండటానికి ఒక ఇల్లు ఏర్పాటు చేస్తానని నాయుబ్ అన్నాడు. కాని జాఫర్, "నేను ఖలిఫాగారి అజ్లును అనుసరించి వచ్చిన వాణ్ణి కాను. అందుచేత తిరిగి వెళ్ళిపోవాలి. మా వివాహపు వేడుకలన్నీ బాగ్దాదు నగరం లోనే జరుగుతాయి," అన్నాడు.

అతను పరివారంలో సహా బాగ్దాదు దిక్కుగా బయలుదేరాడు. అతని భార్య ఒక మేనాలో ప్రయాణం చేసింది. వారు కొద్ది గంటలు ప్రయాణం చేశారో లేదో, అత్తఫ్ వెనుక నుంచి గుర్రం మీద వచ్చి వారిని కలుసుకున్నాడు. అతను జాఫర్ ను అలింగనం చేసుకుని, "సోదరా, నీవు బయలుదేరిన క్షణం నుంచీ నా గుంతె దడ దడలాడి పోతున్నది. నీకు ఎడమైన దాని కన్న నీ పరిచయమే లేకపోతే ఎంతో బాగుండు ననిపిస్తున్నది," అన్నాడు.

అత్తఫ్ తనకు చూపిన ప్రేమాదరాలకూ, ఇచ్చిన అతిథ్యానికి, చేసిన సహాయానికి జాఫర్ కృతజ్ఞత తెలుపుకున్నాడు. ఇద్దరూ గుడారంలో కలిసి భోజనం చేశారు. "నీ యోగక్షేమాలు విడవకుండా తెలుపు తూండాలి," అంటూ అత్తఫ్ జాఫర్ కు వీడ్కోలు చెప్పి, తిరిగి వెళ్ళాడు.

[ముగింపు వచ్చే సంచికలో]

కష్టార్థితం

గుండు భీమన్నను పనిలోకి తీసుకున్న పావుకారు బస్టిలో గుండిగ నిండా నూనె కొని, మళ్ళీ గుర్ర మెక్కి తన గ్రామానికి బయలుదేరాడు. గుండు భీమన్న నూనె గుండిగను నెత్తిన పెట్టుకుని, గుర్రం వెనకగా నడవసాగాడు.

చూస్తున్న కొద్ది గుండు భీమన్నకు గుర్రం మీద మోజు పుట్టుకొచ్చి, తనకుకూడా అటు వంటి గుర్రం ఉంటే బాగుండు ననిపించింది. వాడు పావుకారును, "దొరగారూ, ఆ గుర్రం ఖరీదెంత?" అని అడిగాడు.

"అయిదువందలు. కొంటావా ఏమిటి?" అన్నాడు పావుకారు.

గుండు భీమన్న నడుస్తూ ఆలోచించాడు. ఇంటికి పోగానే పావుకారు పాపలా ఇస్తాడు. అదిపెట్టి ఒక అడకొడి గుడ్డూ, ఒక మగ కొడి గుడ్డూ కొనవచ్చు. ఆ గుడ్డలో నుంచి ఒక పెట్టా, ఒక పుంజూ వస్తాయి. అవి

చాలా గుడ్డు పెడతాయి. వాటన్నిటి నుంచీ కోళ్ళు వచ్చి ఇంకా అన్నిరెట్లు గుడ్డు పెడతాయి. అవికూడా పెద్దవయ్యాక అన్నిటినీ అమ్మితే నూరు రూపాయలు వస్తాయి. ఆ నూరు రూపాయలూ పెట్టి గొర్రెలను కొని కొద్దికాలం మేపితే పెద్ద గొర్రెల మంద తయారవుతుంది. ఆ మందను అమ్మితే సులువుగా అయిదువందల రూపాయలూ చేతికి వస్తాయి. ఆ డబ్బుపెట్టి తానుకూడా ఒక మంచి గుర్రాన్ని ఎక్కి, దొడే దొడు! దొడే దొడు!...

గుండు భీమన్న నూనె గుండిగను పట్టుకున్న రెండు చేతులూ తీసి కళ్ళెప్పు తాళ్ళు పట్టుకున్నట్టు నటిస్తూ, ఎగురుతూ పరిగెత్తాడు. మరుక్షణమే నూనె గుండిగ కింద పడి నూనె అంతా నేలపాలయి పోయింది.

పావుకారు ఆ చప్పుడు విని వెనక్కు తిరిగి చూసి, తన గుర్రాన్ని ఆపి దిగివచ్చి,

కోపంతో, "ఏమిటా ఇది?" అని అడిగాడు. "తప్పు నాది కాదండి, నా గుర్రం! అది మీ గుర్రం కన్న ముందు పరిగెత్తాలని చూసింది," అన్నాడు గుండు భీమన్న.

ఆ మాట పావుకారుకు అర్థం కాలేదు. గుండు భీమన్న తాను చేసిన అలోచన అంతా ఆయనతో చెప్పి, "నా పాపలా సంగతి మరిచేరు," అన్నాడు.

"వెధవా, నాకు ఇంతనష్టం కలిగింది చాలక, పాపలాకూడా అడుగుతున్నావా? ఈ నష్టం తీరేదాకా నీ చేత చాకిరీ చేయించుకున్న మీదట నీ పాపలా సంగతి చెబుతాను. ముందు ఇంటికి పద," అంటూ

పావుకారు ఖాళీగుండిగ భీమన్న నెత్తిన పెట్టి, ఇంటికి తీసుకు పోయాడు.

పావుకారింటి వద్ద ఒక తెల్లకుక్క ఉన్నది. దానికి ఒంటిమీద పుండు పడింది. రోజూ పావుకారు స్వయంగా పుండుకు మందు రాచేవాడు. ఇప్పుడు నౌకరు ఏర్పడ్డాడు గనక ఆయన గుండు భీమన్నతో, "కుక్క పుండుకు మందురాచి, దానిపైన ఈగలు వాలకుండా చూడు," అన్నాడు.

గుండు భీమన్న కుక్కకు మందురాచి దాని పక్కనే కూచున్నాడు. ఈగలు పచ్చి పుండు మీద వాలబోయాయి.

వాడు చెయ్యి ఈపి, "పొండి, పొండి! దొరగారు వాల పద్దని చెప్పారు, వినలేదా?" అని ఈగలను కోప్పడ్డాడు.

ఈగలు అపతలికి వెళ్ళినట్టే వెళ్ళి మళ్ళి వచ్చాయి. "చెబుతుంటే మిక్కాదూ? బుద్ధి ఉండక్కర్లా?" అని గుండు భీమన్న వాటిని కోప్పడ్డాడు. అయితే ఈగలు విని పించుకోలేదు.

"దెబ్బకుగాని దయ్యం పడలదు," అంటూ గుండు భీమన్న అపతలికి వెళ్ళి ఒక పెద్ద రోకలి తెచ్చి, కుక్కమీద వాలిన ఈగలను చాపగొట్ట బోయాడు. అదిచూసి కుక్క హడలిపోయి బయటికి పరిగెత్తింది.

భీమన్న దాన్ని వెంబడించాడు. వాణ్ణి చూసి కుక్క మరింత వేగంగా పరిగెత్తింది.

ఇద్దరూ ఊరి వెంట పడ్డారు. పారి పోతున్న పావుకారుగారి కుక్కను చూసి ఊరకుక్కలకు అలుపై, అవికూడా దాని వెంట పడ్డాయి. గుండు భీమన్న ఆ కుక్కల మంద వెనక పరిగెత్తాడు.

ఈ గొడవలో అసలు కుక్క ఎటో తప్పించుకు పోయింది. గుండు భీమన్న మరొక తెల్ల కుక్కను పట్టుకుని, "తప్పించుకు పోదామనుకున్నావా? ఇంటికి పద!" అన్నాడు. అది వాణ్ణి కరవ బోయింది. వాడు దాని మూతి గట్టిగా నొక్కిచేట్టి, రెండో చేత్తో దాన్ని ఎత్తుకుని పావుకారుగారింటికి వచ్చి, కుక్కను నేలమీద పెట్టాడు. ఊపిరి సలపక అది దారిలోనే చచ్చింది.

పావుకారు ఆ కుక్కను చూసి, "ఇది ఎవరిదిరా? దీన్నెందుకు తెచ్చావు?" అని కోప్పడ్డాడు.

"ఇది మనదేనండీ. తెల్లకుక్క! కనిపించటంలా?" అన్నాడు గుండు భీమన్న.

"వెధవా, ఇది మన కుక్కయితే పుండేదీ?" అని పావుకారు అడిగాడు.

"మండు రాశాంగా? పోయింది పుండు!" అన్నాడు గుండు భీమన్న.

పావుకారుకు వాడి మాటలు వింటుంటే మండుకొచ్చింది. "మనదైతే మాత్రం చచ్చినదాన్ని ఇంటి కెందుకు తెచ్చావు?" అన్నా డాయన.

"నేను పట్టుకున్నప్పుడది బతికే ఉంది. నన్ను కరవ బోయింది, అందుకని మూతి గట్టిగా నొక్కి పట్టుకున్నాను," అన్నాడు గుండు భీమన్న.

"ఓరి నీ బుద్ధి బుగ్గిగానూ! ఎవరిదో ఊళ్లోవాళ్ళ కుక్కను కాస్తా చంపేశావు. వాళ్ళకి సంగతి తెలిస్తే నా మర్యాదా, నీ ప్రాణాలూ దక్కవు! దీన్ని ఒక చావలో చుట్టి చంకన పెట్టుకో. నేను గడ్డపార

తీసుకుని ముందుగా ఊరి బయటికి వెళ్ళి గుంట తవ్వతాను. అందులో ఈ కుక్కను పాతిపెట్టి, గుట్టు చప్పడు కాకుండా తిరిగి వచ్చాం!" అన్నాడు పావుకారు.

అయిన గడ్డపార తీసుకుని వెళ్ళిపోయాక గుండు భీమన్న చచ్చిన తెల్లకుక్కను ఒక చావలో చుట్టి చంకన పెట్టుకుని వెనకగా బయలుదేరాడు.

వాడు దారి వెతుక్కుంటూ పావుకారున్న చోటికి వెళ్ళేసరికి అయిన గుంట తవ్వ సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

"ఇంతసేపు చేశావేమిటి? కుక్కను వేగిరం బయటికి తియ్యి," అన్నాడాయన

గుండు భీమన్నతో. కాని తీరా చాప చుట్ట విప్పి చూస్తే అందులో ఏమీలేదు. కుక్క దారిలో ఎక్కడో పడిపోయింది.

"వచ్చిన దారినే వెళ్ళి ఆ కుక్కను ఎక్కడ పారేశావో చూసి త్వరగా పట్టు కురా," అని పావుకారు గుండు భీమన్నను మళ్ళీ తరిమాడు.

వాడు తాను వచ్చిన దారి జ్ఞాపకంలేక మరొక దారిని యజమాని ఇంటిదాకా వెళ్ళాడు. దారిలో ఎక్కడా చచ్చిన కుక్క కనిపించలేదుగాని, ఇంటికి వచ్చేసరికి అసలు కుక్క ఇల్లు చేరి ఒక మూల పడు కుని ఉండటం కనిపించింది.

"దొంగ పీనుగా, దొరికావా?" అని గుండు భీమన్న ఆ కుక్కను తినుకుని, పావుకారు వేచి ఉన్న చోటికి తెచ్చి, "దొరక్క ఎక్కడికి పోతుంది? ఇదుగో తెచ్చాను, పూడ్చండి," అన్నాడు.

"ఓరి దొర్చాగ్గుడా, ఇది మన కుక్కరా. బతికే ఉంది. దీన్నెందుకు పూడ్చటం? ఆ చచ్చిన కుక్కేదీ?" అన్నాడు పావుకారు నిస్పృహతో.

"మీరు కాదన్నారాగాని, ఆ చచ్చిన కుక్క ఇదే నండి! ఆ సన్యాసిలాగే ఇది కూడా చచ్చి మళ్ళీ బతికింది," అన్నాడు గుండు భీమన్న.

"ఛీ, తప్పడు వెధవా! వెళ్ళి ఆ చచ్చిన కుక్కను పట్టుకురా!" అని యజమాని గద్దించాడు.

విధిలేక గుండు భీమన్న మళ్ళీ బయలు దేరాడు. ఈసారి వాడు వచ్చిన దారినే వెళ్ళాడు. కుక్క పడిపోయిన చోట గుంపు చేరింది. ఆ గుంపులో దాని యజమాని కూడా ఉన్నాడు. కుక్క ఎలా చచ్చిపోయి ఉంటుందా అని అందరూ అశ్చర్యపడు తున్నారు. ఇంతలో గుండుభీమన్న అక్కడికి వచ్చి, చచ్చివున్న కుక్కను చూసి, "నువిక్కడున్నావా? రా, పూడ్చేస్తాం!" అంటూ ఆ కుక్కను ఎత్తుకున్నాడు.

అందరూ వాణ్ణి నిలచేసి, "ఏమిటిది? ఎవరు నువ్వు? ఆ కుక్కతో నీ కేం పని? నువ్వే దాన్ని చంపావా?" అని అడిగారు.

"మీ చుండండయ్యా? గుంట దగ్గర యజమాని కాచుకున్నాడు. ఎవరికీ తెలి కుండా దీన్ని ముందు పాతెయ్యాలి!" అన్నాడు గుండు భీమన్న.

క్షణంలో నిజం తెలిసి పోయింది. అందరూ కలిసి గుండు భీమన్న వెంట పావుకాయన్న చోటికి వెళ్ళి, "ఏమండి, పెద్దవాడు! మీకుకూడా ఇదేం పోగలం?" అని అడిగారు.

పెద్ద మనిషికి అవమాన మయింది. ఆయన నెత్తి బాదుకుంటూ చచ్చిపోయిన కుక్క యజమానితో, "బాబూ, దారెపాయ్యే శనిని ఇంటికి తెచ్చుకున్నాను. వాడి బుద్ధి తక్కువ ఇంతా చేసింది. కుక్క చచ్చి నందుకు డబ్బిచ్చుకుంటాను. ఇంతటితో నన్ను వదిలిపెట్టింది," అన్నాడు.

ఆయన భీమన్నతో, "చేసింది చాలు రా, బాబూ! ఇకనైనా వెళ్ళి పో!" అన్నాడు.

"అదేమిటి, దొరగారూ? నా పావలా మాటేమిటి?" అన్నాడు గుండు భీమన్న.

"చేసింది చాలక ఇంకా పావలా కావాలిట్రా? నీకు సిగ్గులేదా?" అన్నాడు పావుకారు కోపంగా.

"మీ సప్తం తీరేదాకా చాకిరి చేసినాక పావలా మాట చెబుతానంటిరి గదండి. చాకిరి చేశానుగద!" అన్నాడు భీమన్న.

వాడితో మాట్లాడుతూ అక్కడే నిలబడితే నలుగురి మధ్యా తన పరువు పూర్తిగా పోతుందని, వాడు వదిలిందేచాలు నను కుంటూ ఆ పావుకారు వాడికి పావలా ఇచ్చేశాడు.

గుండు భీమన్న పరమానందంతో ఎగురు కుంటూ బామ్మకు పావలా చూపించటానికి ఇంటికి బయలుదేరాడు.

[పై మానం మరొక సంఘటన]

ఒక తెలికవాడి వద్ద ఒక అందమైన చిలుక ఉండేది. దాన్ని వాడు ఒక పెద్ద పంజరంలో పెట్టి తన సూనె దుకాణంలో వెళ్లాడని ఉంచాడు.

ఒకనాడు తెలికవాడూ, వాడి నౌకరూ బయటికి వెళ్లిన సమయంలో దుకాణంలోకి ఒక గండు పెల్లి వచ్చింది. దాన్ని చూడగానే చిలుక భయపడి, పంజరంలో గెంతి, రెక్కలు తపతపా కొట్టి అర్పాటంచేసింది.

అది చేసిన గొడవకు పంజరం కాస్తా కొక్కిరిసిపోయింది. ఒక సూనెవాడి పగిలిపోయి, యాభై రూపాయల బరీదుచేసి సూనె అంతా నెలపాలై పోయింది.

తెలికవాడు తిరిగి వచ్చి, చిలుక చేసిన పని చూసి, మండిపోయి, చిలుకను పంజరంలో నుంచి పైకితీసి, దాని నెత్తి మీద పెట్టుకుని పిక్కెసి, బోడితల చేసేశాడు. అప్పటికిగాని వాడి కోపం చల్లారలేదు.

తనను ఇలాచేశాడని కోపంవచ్చి చిలుక యజమానితో చూట్లాడటం మానేసింది. యజమాని చాలా వ్యూహపథ్నాడు.

రెండు వారాలు గడిచాక ఒక బట్టతల వాడు సూనె కొనటానికి దుకాణానికి వచ్చాడు. అంతకాలమూ బెల్లం కొట్టిన రాయిలా ఉన్న చిలుక గట్టిగా నవ్వుపాగింది.

“ఎందుకా సంతోషం?” అని యజమాని అడిగాడు.

“ఈ మనిషి యజమానికూడా తెలికవాడే అయి ఉండాలి. లేకపోతే నెత్తిన ఒక్క పెంట్టుకైనా ఎందుకుండదూ?” అన్నది చిలుక.

“ఈ మనిషి యజమానికూడా తెలికవాడే అయి ఉండాలి. లేకపోతే నెత్తిన ఒక్క పెంట్టుకైనా ఎందుకుండదూ?” అన్నది చిలుక.

పులి - గాడిద

పూర్వం రామవరం అనే ఒక గ్రామంలో ఒక చాకలివాడు పుండేవాడు. వాడికి ఒక గాడిద పుండేది. ఆ గ్రామానికి కొంత దూరంలో ఒక అడవి పుండేది. ఆ అడవిలో ఒక పెద్ద పులి పుండేది. ఈ గ్రామంలో పుండే గాడిదకూ, అడవిలో నివసించే పులికి ఎలాగో స్నేహం కలిసింది.

ఇట్లు పుంటూండగా ఒకనాడు ఆ రెంటికి తమలో యొక్కువ బలవంతు లెవరు అనే విషయంలో కొంచెం భేదాభిప్రాయం వచ్చింది. ఆ రెండూ కొంతసేపు వాదులాడు కున్నై. చివరికి పులి, "మన మిద్దరమూ కొట్లాడుకుందాం. ఆ కొట్లాటలో ఎవరు గెలిస్తే వారు బలవంతులని నిర్ణయించు కుందాం," అన్నది. ఈ మాటకు గాడిద గూఢా ఆంగీకరించింది.

పులి రామవరం గ్రామం వెళ్ళి, అక్కడ ఒక కంసాలివాడితో తన గొళ్ళకు

బాగా పదును పెట్టించుకొని వచ్చింది. గాడిద కూడా తన యజమాని వద్ద పున్న బట్టలన్నీ విపు మీద వేసుకొని, వాటిపైన బాగా మందంగా బురద పూసుకొని వచ్చింది. పులికి, గాడిదకూ పొట్లాట ప్రారంభమైంది. పులి గాడిదను తన గొళ్ళతో రక్కుతున్నది. కాని ఎంత రక్కినా పులి గొళ్ళకు బురదా, బట్టలూ వస్తున్నవే గాని, గాడిద శరీరానికి ఏమీ అపాయం కలగటంలేదు. కాని గాడిద తన కాళ్ళతో పులిని లాగి తన్నుతున్నది. పులికి ఎముకలు విరిగినంత పనయింది. చివరకు పులి ఆ తన్నులకు నిలువలేక తాను ఓడిపోయినట్లు ఆంగీకరించింది.

ఇదంతా, ఆ అడవిలో ప్రతిరోజూ పశు పుల్ని కాచుకొనే ఒక పిల్లవాడు చూచాడు. వాడిపేరు రాముడు. రాము డిదంతా చూచా డని పులి గ్రహించింది. అది రాముడి వద్దకు పోయి, "నేను ఓడిపోయానని నీవు ఎవరికి

చెప్పవద్దు. అట్లా చెప్పావంటే నిన్ను చంపేస్తాను,” అని బెదిరించింది.

రాముడు ఈ భయంతో ఇంటికి పోయి ఎవరికి తెలియకుండా పెద్ద ఉప్పుకుండలో దాక్కున్నాడు. ఆ రాత్రి భోజనసమయంలో వాడి తల్లి ఉప్పు కోసం కుంభ దగ్గరకుపోతే, రాముడు దానిలో కనపడ్డాడు. రాముడి తల్లి వాడిని యిదంతా విమిటని అడిగింది. వాడు భయపడుతూనే మెల్లిగా జరిగిందంతా చెప్పాడు. అప్పుడు తలి దండ్రులు వాడికి దైర్యం చెప్పి, ఆ రాత్రి చుట్టూ తమ మంచాలు వేసుకొని, వాడి మంచం మధ్యలో వేసి పడుకోబెట్టారు.

తాను ఓడిన విషయాన్ని రాముడు ఇంటి వద్ద చెప్తుంటే, చెప్పడో చూద్దామని పులి రాముడి ఇంటి వెనక పున్న కాకర పాదలో దాక్కున్నది. రాముడు చెప్పిందంతా విన్నట్లుటికి పులికి కోపం వచ్చింది. ఇంట్లో వాళ్ళందరూ నిద్రపోయిన తరువాత

లోపలికిపోయి, రాముడి మంచాన్ని తన విప్రుమీద పెట్టుకొని పులి అడవి కేసి బయలుదేరింది.

ఇట్లా కొంతదూరం పోయి తర్వాత రాముడికి మెలకువ వచ్చింది. పులి తనను తీసుకొని పోతున్నదని వాడు తెలుసుకొని, మెల్లిగా పులి వెండ్రుకల్ని మంచం సులకకు కట్టాడు. కొంత సేపటికి పులి ఒక పెద్ద చింతచెట్టు కిందగా నడుస్తున్నది. రాముడు ఒక కొమ్మను పట్టుకొని చెట్టుపైకిపోయాడు.

పులి కొంతదూరం పోయేటప్పటికి ఒక పాడుపడిన బావి వచ్చింది. దానిలో రాముడిని మంచంతోపాటు వేద్దామనే పుద్దే శంతో, అది ఆ మంచాన్ని నూతిలోనికి విడిచి పెట్టింది. కాని, తన వెంట్రుకలు సులకకు కట్టివేయబడి పున్నవని పులికి తెలియదు! అందుచేత ఆ మంచంతోపాటు పులికూడా బావిలోనే పడి చచ్చి పోయింది. రాముడు చెట్టు దిగి, ఇంటికిపోయి సుఖంగా పున్నాడు.

సువర్ణలాభి

గోర్ఖియన్ అనే రైతు రాజైన కథ లోగడ చదువుకున్నాం. ఆ గోర్ఖియన్ కు మైదాన్ అని ఒక కుమారుడు కలిగాడు. వాడు చిన్నపిల్లవాడుగా ఉండగానే ఒకనాడు చీమల బారెకటి బంగారు రంగు గల గోధుమ ధాన్యపు గింజలను తీసుకుని వాడు నిద్రపోయే దిక్కుగా వచ్చింది. ఒక్కొక్క చీమా వాడి బుగ్గ మీదుగా ఎక్కి తాను తెచ్చిన గోధుమ గింజను వాడి పెదవుల మధ్య చెయ్యిపాగింది. ఇది వాడి తల్లి చూసి తన పరివారాన్ని పిలిచి, "ఈ అద్భుతం చూశారా? యువరాజు పెద్ద అయాక ప్రపంచంలో కెల్లా ధనవంతుడవుతాడు!" అన్నది. అంతలోనే కుర్రవాడు నిద్ర మేలుకుని నోట్లో ఉన్న ధాన్యపు గింజలు ఉసి, ఏడుస్తూ లేచి కూచున్నాడు.

కాలక్రమాన మైదాన్ పెద్దవాడై ప్రజియా చేశానికి రాజయ్యాడు. అతనిది మంచి పరి

పాలనే కాని తెలివైన పరిపాలన కాదు. ఎందుకంటే అతను మూర్ఖుడూ, మంద మతినూ. అతనికి ఎంతసేపూ పూలతేట లంటే ప్రీతి, సంగీత మంటే చెవి కొసుకునే వాడు. ఏటికి తోడుగా అతనికి సువర్ణలోభం కూడా పట్టుకున్నది. "నా కొడుకు అంతు లేని ధనం సంపాదిస్తాడు," అని తల్లి ఎప్పుడూ అంటూ ఉండిన మాటలు అతడికి వ్యసనమై పట్టుకున్నాయి.

కాని అంతులేని బంగారం ఎలా వస్తుంది. పరివర దేశాల మీద యుద్ధం చేసి వాటిని కొల్ల గొట్టాలి; అయితే మైదాన్ కు యుద్ధాలు చేసే పాటి ప్రతాపం లేదు. పోనీ అతనికి వ్యాపారం చేసే దక్షతకూడా లేదు. అందు చేత మంత్రగత్తె పల్లనే తాను అపార ధనికుడు కావాలని అతను కలలు కంటూ పచ్చాడు. అతని రాజ్యంలో మాంత్రికులూ, మహిమలు గలవారూ లేరు. అందుచేత

అతను అరణ్యాలన్నీ తిడుగుతూ, మహిమ గలవారిని వెతుకుతూ, అడవులలో ఉండే అటవికులతో స్నేహం చేస్తూ ఉండేవాడు.

మైదాన్లో స్నేహం చేసినవారిలో సాటర్లు అనే తక్కువ జాతి గంధర్వులుండేవారు. వీరి శరీరాలలో మనిషి లక్షణాలూ, జంతు లక్షణాలూ కలిసి ఉండేవి. మైదాన్కు ఒక సాటరుతో సఖ్యం కుదిరింది. వాడు పిల్లన గ్రోవి మీద పాడటం నేర్పిన మొదటి ప్రాణి ననీ, తనతో సమంగా గానదేవుడుకూడా పాడ లేడనీ ప్రగల్భాలు వలికాడు.

ఈ మాట అలకించి గానదేవుడు తన కన్నెరతో సహా దిగి వచ్చాడు. మైదాన్ను తీర్చుగాడుగా ఉంచి గానదేవుడు సాటరుతో పోటీ జరిపాడు.

ఆ ఇద్దరి పాటా అలకించిన మైదాన్ తన మిత్రుడైన సాటరు గానమే బాగున్నదని తీర్పు చెప్పాడు.

గానదేవుడికి అగ్రహం వచ్చి, "నీ బుద్ధికి తగిన చెవులను బహుమానించాను వుచ్చుకో!" అని మైదాన్తో అన్నాడు. వెంటనే మైదాన్ చెవులు గాడిద చెవులుగా మారిపోయాయి. వాటిని ఎవరన్నా చూసి వేళాకోళం చేస్తారని మైదాన్ తన తలకు ఒక పెద్ద ఎర్ర తలపాగా చుట్టుకున్నాడు.

అయితే ఈ రహస్యాన్ని మంగలి దగ్గర దాచటం మటుకు సాధ్యం కాదు. అందుకని మైదాన్ తన మంగలికి డబ్బు దండిగా ఇచ్చి, తన చెవుల రహస్యం ఎవరికి చెప్ప నని ప్రమాణం చేయించుకున్నాడు.

మంగలి రాజుగారి రహస్యాన్ని చాలా కాలం దాచాడు గాని, చివరకు దాన్ని ఎవరి కైనా చెప్పకపోతే మతి పోతుందనిపించింది. అఖరుకు గాలికైనా గట్టిగా అరిచి చెప్పాలని వాడు అనుకున్నాడు. ఒకరోజు వాడు నదీ తీరానికి వెళ్ళి, ఒడ్డున ఒక గుంట తవ్వి, అందులో తల దూర్చి, "మైదాన్ రాజుగారి చెవులు గాడిద చెవులు!" అని వదేవదే

అరిచాడు. ఇలా కొంతసేపు ఆరీచాక వాడి మనసు స్థిమిత పడింది. అప్పుడు వాడు గుంటను పూడ్చేసి, "ఇక ఫరవాలేదు," అనుకున్నాడు.

కాని కొంత కాలమయ్యాక ఆ గుంట మంచి తుంగ మొలుచుకు వచ్చింది. గాలి కొట్టినప్పుడల్లా ఆ తుంగ, "మైదాన్ రాజు గారి చెవులు గాడిద చెవులు!" అని గొణగ నారంభించింది. ఈ విధంగా మైదాన్ రహస్యం ప్రజలందరికీ తెలిసిపోయింది.

ఇక మైదాన్కు రాజుగా ఉండాలని పించలేదు. ఆయన దూర దేశం వెళ్ళి పోతున్నానని ప్రకటించి, చిన్నవాడైన తన

కొడుకు పెద్దయ్యాక రాజయే ఏర్పాటు చేసి ప్రయాణమైనాడు.

మైదాన్ గ్రీనుదేశపు ఉత్తర ప్రాంతానికి చేరి అక్కడ స్థిరపడ నిశ్చయించాడు. అక్కడి ప్రజలకు తన గాడిద చెవుల రహస్యం తెలియదని ఆయనకు నమ్మకం కుదిరింది. ఆయన వాటిని ఇంకా ఎర్ర తలపాగాలోనే దాచి ఉంచుతున్నాడు. అక్కడ ఒక నిర్జనమైన లోయలో ఆయన తన కొనం ఒక రాజభవనం నిర్మించుకుని, దానిచుట్టూ చక్కని గులాబీ తోట నాటించాడు.

ఆ లోయ చుట్టూ ఉండే కొండల మీద సాటర్లుండే వారు. వారు గులాబీ తోటలోకి వచ్చి, మంత్ర శక్తులను గురించి అపూర్వమైన కథలు చెప్పుకోవటం మైదాన్ చాటు నుంచి చాలాసార్లు విన్నాడు. అయితే ఆ సాటర్లు మైదాన్ను అంత దూరాన చూస్తేనే పారిపోయేవారు. అందుచేత వారి చెలిమి ఆయనకు లభించలేదు.

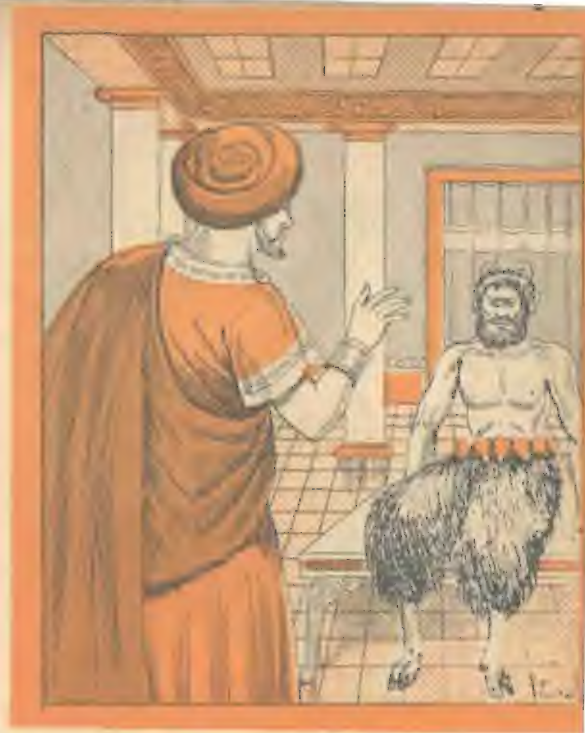
వాళ్ళను ఎలాగైనా పట్టుకోవాలని నిశ్చయించుకుని మైదాన్ ఒక యుక్తివన్నాడు. గులాబీ తోటలో ఒక జలయంత్రమూ, దాని కొండ చలనరాతి తొట్టే ఉండేవి. ఈ తొట్టె లోని నీటిని సాటర్లు తరుచు తాగటం

మైదాన్ గమనించాడు. ఆయన ఒకనాడు జలయంత్రం నిలుపు చేయించి, తొట్టెలోని నీరు తీసేయించి, జలయంత్రం గుండా నీటికి బదులు ఘాటైన మధ్యం ప్రవహించేటట్టు చేశాడు.

ఆ సాయంకాలమే సాటర్ల పెద్ద అయిన ఒక ముసలి సాటరు ఆ జలయంత్రం వద్దకు వచ్చి, మధ్యం తనవీతిరా తాగి, కైపెక్కి, పక్కనే ఉన్న గడ్డి తివాసీపై వెల్లికిలా పడుకుని, గురకపెట్టి వెన్నెలలో నిద్ర పోయాడు. ఆ సమయంలో మైదాన్ ఆ సాటరు వృద్ధుణ్ణి బంధించి తన భవనంలోకి తెప్పించాడు.

మర్నాడు సాటరు తెలివి వచ్చి, తాను బంది అయినట్టు తెలుసుకుని, మైదాన్తో, "నన్ను వదిలి పెట్టావంటే నీకు అద్భుతమైన కథలు చెబుతాను," అంటూ విడ్డూరమైన కథలు చెప్పసాగాడు. ఆ వృద్ధుడు రకరకాల దేశాలను గురించి, రెండు నిలువుల ఎత్తుండే మనుమలను గురించి, దున్నకుండా విరగబండే పొలాలను గురించి, దుఃఖమే ఎరగని మనుమలను గురించి కథలు చెప్పాడు. మైదాన్ చలించలేదు.

చివరకు ముసలి సాటరు బంగారం కొల్లలుగా ఉండే దేశం గురించి చెప్పాడు.

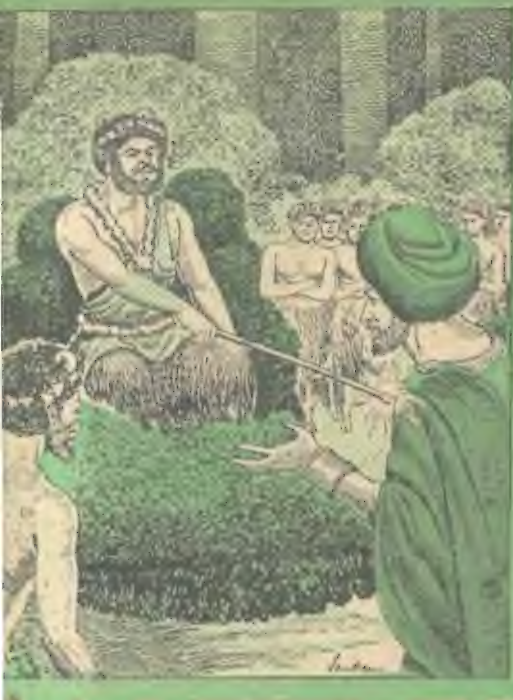

అక్కడ ఏదీ చెయ్యాలన్నా బంగారంతోనే చేస్తారుట. అక్కడ బంగారమే అన్నింటికీ ముడిపదార్థం!

"నే నక్కడికి పోవాలి! నాకు కావలినంది బంగారమే—బంగారం గురించిన కథలు కాదు!" అన్నాడు మైదాన్.

"అలా అయితే నీవు నా వెంట మా రాజు గారి వద్దకు రా. ఆయన నీ కొరిక తీర్చగలడు," అన్నాడు ముసలి సాటరు.

మైదాన్ సరే నన్నాడు. ఇద్దరూ కలిసి కొండల మధ్య ఉండే మరొక లోయకు వెళ్ళారు. అక్కడ ఒక పూపాదరింటి సాటర్ల రాజు కూచుని ఉన్నాడు.

“మా ముసలివాడు పెద్ద పీఠపాటు చేశాడు. అయిన మీ గులాబీ తోటలో పడుకుని నిద్రపోవటం అపచారమే. అయినా ఆయనను తిరిగి మాకు అప్పగించి నందుకు ప్రతిఫలంగా ఏం కావాలో కోరండి!” అన్నాడు సాటర్ల రాజు మైదానతో.

“నాకు వేరే ఏమీ వద్దు. నేను ముట్టుకున్నదల్లా బంగారమయేటట్టు అనుగ్రహించండి,” అన్నాడు మైదాన్. సాటర్ల రాజు పెద్దగా నవ్వి, “సరే!” అంటూ మైదాన్ ను తన మంత్రదండంతో తాకాడు.

మైదాన్ ఆనందం కట్టలు తెంచుకుని ప్రవహించింది. తన చిన్నతనంలో తల్లి

అంటూ ఉండిన మాట ఇప్పటికీ నిజం కానున్నది. ఇక తన కున్నంత బంగారం ప్రపంచంలో మరెవరికీ ఉండబోదు.

ఆయన ఇంటికి తిరిగి వస్తూ ఒక చెట్టుమండ తుంచాడు. మరుక్షణమే అది బంగారు మండగా మారి, మొయ్యలైసంత బరు వెక్కింది. దారిలో కనిపించిన రాయిపైకి తీస్తే అది బంగారు ముద్దగా మారిపోయింది. ఆయన చెప్పలు విడిచేసి గడ్డిమీద నడిచాడు. ఆయన పాదాలు పడిన చోటసల్లా గడ్డి బంగారు గడ్డిగా మారిపోయింది. దుమ్ములో నుంచి నడిస్తే ఆయన పాదాల గుర్తులుకూడా బంగారం రంగు తిరిగాయి.

మైదాన్ వెల్లివాడులాగా అయిపోయాడు. అతను ఆనందంతో, “బంగారం! బంగారం!” అని కేకలు పెట్టాడు. ఇంటి స్తంభాలూ, గోడలూ, నేలూ, అన్నీ బంగారు మయం చేసేశాడు. ఆయన శరీరం మీది బట్టలు అదివరకే బంగారువి అయిపోయాయి.

ఆయనను ఆకలి దహించ సాగింది. భోజనానికి కూచున్నాడు. ఆయన కూచున్న కుర్చీ, దాని ముందున్న బల్లా ఆయన స్పర్శతోనే బంగారువి అయ్యాయి. ఆయన ముట్టుకున్న అహరమూ, పానీయాలూ

కూడా బంగారమై పోవటంతో పెద్ద చిక్కు వచ్చింది.

భోజనంలాగే ఆయనకు ఆ రాత్రి సుఖ నిద్రకూడా లేకుండా పోయింది. ఆయన పడుకున్న హంసతూలికా తల్పం ఆయన శరీరం తగలగానే బంగారుదైపోయి ఆయన శరీరాన్ని బాధపెట్టింది.

ఆ రాత్రి గడిచే సరికి మైదాన్‌కు బంగార మంటే భరించరాని రోత వుట్టింది. తోటలో పూలూ, పళ్ళూ అందంగా కనిపించాయి. కాని వాటిని తాకే యోగ్యత తనకు లేదు. ఆకలి దప్పలతో చచ్చిపోయే పరిస్థితి తానే కొరి తెచ్చుకున్నాడు.

మైదాన్ ఈ దుస్థితి నుంచి బయట పడటానికి సాటర్ల రాజునే శరణుజొచ్చాడు. "అయ్యా, బుద్ధి గడితిని పాపిష్టి వరం కొరాను. నా లోభమే నన్ను ముంచింది. నాకు ఈ చిక్కుమాలిన బంగారం నుంచి విమోచన కలిగించండి," అన్నాడు.

సాటర్ల రాజు నవ్వి, "నీవు కొరిస వరం నిజంగా అవివేకమైనదే. వరం పుచ్చుకుని వెళ్ళి పోయాక నీవు పడుతూ ఉండిన పాట్లన్నీ చూపించుకుని మేమంతా ఎంతో ఆనందించాం. అందుచేత నిన్ను క్షమిస్తాను. నీవు మామూలు మనిషివి కావాలంటే, ఈ కొండ మీదగా వెళితే మరొక లోయ కనిపిస్తుంది. దాని ఎగువను కొంతదూరంలో ఒక నది వుట్టింది. అక్కడ నీవు స్నానం చెయ్యి," అన్నాడు.

మైదాన్ అక్కడికి వెళ్ళి నీటిలో మునిగి లేచగానే ఆయన ధరించిన బంగారుదుస్తులు మామూలు దుస్తులై తడిసిపోయాయి. మైదాన్ మామూలు మనిషి అయ్యాడు. అయితే ఆయన మునిగినచోట నదీ ప్రాంత మంతా బంగారం మయం అయింది.

మైదాన్ మునిగిన నదిపేరు పక్ష్యలన్. అది వుట్టినచోట ఇప్పటికీ బంగారం దొరుకుతుందట.

• అయోధ్యా కాండ •

“రాముణ్ణి అడవులకు నెట్టి భరతుడికి రాజ్యాభిషేకం జరిగే ఉపాయం నేను చెబుతాను విను. విని నేను చెప్పినట్లు నడుచుకో. ఒకప్పుడు దేవాసుర యుద్ధంలో ఇంద్రుడికి నీ భర్త సహాయం వెళ్ళాడు. ఆయన వెంట నీవు వెళ్ళావు. దండకారణ్యాలలో మత్స్యధ్వజు డేలే వైజయంతం వద్ద శంబరుడనే మహా బలికాలి అయిన అసురుడితో నీ భర్త గొప్పగా యుద్ధంచేసి గాయపడి మూర్ఛిల్లాడు. అప్పు డాయనను నీవు యుద్ధరంగం నుంచి దూరంగా తీసుకు పోయి ఆయన ప్రాణాలు కాపాడావు. స్పృహ తెలిసినాక ఆయన నీ సేవకు నంతో పించి నీకు రెండు వరాలిచ్చాడు. కాని వాటిని నీవు తరవాత కోరుకుంటానన్నావు.

మాశావా? ఇప్పుడా రెండు వరాలూ కోరుకునే సమయం వచ్చింది. రాముణ్ణి పద్మాలు గేళ్ళు అడవులకు వంపమనీ, భరతుడికి పట్టాభిషేకం చెయ్యమనీ నీ విప్పుడు నీ భర్తను కోరు!” అని మంధర కైకేయికి హితవు చెప్పింది.

కైకేయి, పాపం, సహజంగా మంచి స్వభావం కలదేగాని, మంధర చేసిన బోధలతో ఆమె మనస్సు పెడదారి పడింది. ఆ మంధర తన తలలో ఒక చెడ్డ భావం ప్రవేశ పెట్టడంతో బాటు ఆ ఆలోచన సానుకూలమయ్యే ఉపాయం కూడా చెప్పింది.

కైకేయి మంధరను, “ఓసి గూనిదానా! నిజంగా నీ వెంత తెలివిగల దానవే! నా మేలు నీవు కోరినట్టుగా మరెవరూ కోరరు

అలోచించుకో, భరతుడు వధ్వాలు గేళ్ళు రాబ్యపాలన చేసినాక అతన్ని ఎవరూ కదిలించ లేరు," అన్నది మంధర.

"ఆ శంఖరాసురుడి కన్న నీ కెక్కువ తంత్రాలు తెలుసు గదే!" అని కైకేయి మంధరను మెచ్చుకున్నది. తన భర్త తనకు వరాలివ్వని పక్షంలో చచ్చి పాపటానికి కూడా ఆమె నిష్పయించుకున్నది.

దశరథుడు రామ పట్టాభిషేక యత్నాల కాజ్ఞ ఇచ్చి, ఈ శుభవార్త కైకేయికి తానే స్వయంగా తెలిపే ఉద్దేశంతో కైకేయి శయన గృహానికి వచ్చి, అక్కడ ఆమె లేకపోవటం చూసి ఆశ్చర్యపడి, "కైకేయీ, ఎక్కడున్నావు?" అని పిలిచాడు. జవాబు లేదు. ఆయన అంతఃపుర ద్వారం దగ్గరికి వచ్చి అక్కడి ద్వారపాలికను, "కైకేయి ఎక్కడ?" అని అడిగాడు.

ద్వారపాలిక భయంతో చేతులు జోడించి, "ప్రభూ, వారు కోవగృహంలో ఉన్నారు," అని చెప్పింది.

దశరథుడు కలవరపడుతూ కోవ గృహానికి వెళ్ళి, అక్కడ నేలపైన పడి ఉన్న కైకేయిని చూశాడు. లక్ష పరహాల విలపచేసే ముత్యాలహారాలూ, ఇతర ఆభరణాలూ నేలపై చెల్లా చెదరుగా పడి ఉండి,

గదా!" అని ప్రశంసించింది. ఆమె గూని దాని సలహాతో తన నగలన్నీ తీసివేసి, చిరిగిన కోక ఒకటి చుట్టుకుని, కోవ గృహానికి వెళ్ళి, కటిక నేల మీద అలిగిన దానిలాగా పడుకున్నది.

"నీ భర్త నిన్ను చూడవచ్చి నవ్వుడు కంటికి మంటికి ఏకధారగా ఏడు, నీకోపంగాని, నీకోకంగాని రాజు కొంచెమైనా భరించ లేడు. వాటిని పొగట్టటానికి ఆయన తన ప్రాణాలనైనా ఇస్తాడు. నేను చెప్పిన రెండు పరాలూ ఇచ్చినదాకా నీవు మెత్త బడకు! నీకు మణులూ, ముత్యాలూ, బంగారమూ ఇస్తానంటాడు; అక్కర్లేదని బెట్టు చెయ్యి.

అకాశంలో సక్షిత్రాల లాగా మెరుస్తున్నాయి. దశరథుడు కైకేయిని సమీపించి ఎంతో ప్రేమతో ఆమెను బుజ్జగిస్తూ, "దేవీ, నీ కందుకిలా కోపం వచ్చింది? ఎవరిమీద? ఎవరన్నా నిన్ను తిట్టారా? అవమానించారా? ఒంట్లో సరిగా లేదా? వైద్యులను పిలిపించనా? ఎందు కేడుస్తావు? ఊరుకో! కావాలంటే నీ యిష్టం వచ్చిన వాళ్ళను దండిస్తాను! నిర్దోషులైనా సరే! నీ కోసం ఏ దరిద్రుణ్ణి అయినా ధనికుణ్ణి చేస్తాను. నీకు నాతోబాటు మిగిలిన వారంతా విధేయులై ఉండగా ఈ దుఃఖం దేనికి? నీ కోరిక ఏమిటో చెప్పు: నాప్రాణాలు ఒడ్డి అయినా సరే ఆ కోరిక తీరుస్తాను! లే, కైకేయీ, లే!" అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని కైకేయి, "నా కెవరూ అపకారం చెయ్యలేదు, అవమానమూ చెయ్యలేదు. నా కోరిక కోరిక ఉన్నది. దానిని మీరు తీరుస్తారని ప్రమాణం చేసేటట్టుయితే చెబుతాను," అన్నది.

దశరథుడి మాటలకు చిరునవ్వు నవ్వి, కైకేయి బట్టు చేతితో నిమిరుతూ, తన ప్రాణంతో సమానమై రాముడి పైన ఒట్టు పెట్టుకుని, ఆమె కోరిక తీర్చటానికి ప్రమాణం చేశాడు.

అప్పుడు కైకేయి దశరథుడికి శంఖ రాసురుడితో జరిగిన యుద్ధాన్ని, మూర్ఛితుడై ఉన్న సమయంలో తాను ఆయనను రక్షించి దూరంగా తీసుకుపోయి పరిచర్యలు చేసిన విషయాన్ని, ఆ సమయంలో ఆయన రెండు పరాలిస్తాను కోరమంటే తాను తరవాత కోరుకుంటానన్న సంగతి జ్ఞాపకం చేసింది. తరవాత ఆ పరాలు రెండూ బయట పెట్టింది; రాముడికి జరగ బోతున్న పట్టాభిషేకాన్ని భరతుడికి చెయ్యాలి, రాముడు నారబట్టలనూ, కృష్ణాజినాన్ని, జడలనూ, మునివేషాన్ని ధరించి పద్మాలు గేళ్ళు దండకారణ్యంలో నివసించాలి!

ఈ మాటలు వింటుంటే దశరథుడి కేదే భయం పుట్టుకొచ్చింది, స్పృహతప్పి నట్టయింది. కాళ్ళూ, చేతులూ పణికాయి. బాధతో నిట్టూర్పులు విడుస్తూ, ఆయన కైకేయిని నానాతిట్టూ తిట్టాడు.

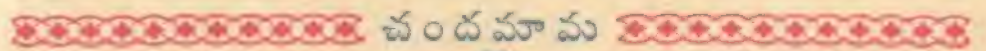
“నీవు రాజకుమార్తె పనుకుని తెచ్చి ఇంట్లో పెట్టుకున్నాను. కాని నీవు విషం కక్కి పామువు. నిన్ను తల్లిగా చూసు కుంటాడు గదా, ఆ రాముడికి ఇంత ద్రోహం ఎలా తలపెట్టావు? నేను నీకేం ద్రోహం చేశాను? ఏ మహాపాతకం చేశాడని రాముణ్ణి అడవికి పంపను? నా ప్రాణాలనైనా పదల గలను గాని రాముణ్ణి చూడకుండా బతక

లేనే! ఈ దిక్కుమాలిన ఆలోచన మానుకో! నీ కాళ్ళు నెత్తిన పెట్టుకుంటాను, నన్ను కరుణించి ఈ వరం అడగకు. భరతు డంటే నాకు ప్రేమ లేదేమోనని పరీక్ష చెయ్యటానికి ఇలా అని ఉంటావు. రాముడు చేసిన సేవలో ఎన్నోపంతు కూడా భరతుడు నీకు చెయ్యలేదు. నీకు రాముడి కంటే భరతుడెక్కువ అంటే నేను నమ్మను. నీ మాటలతో నన్ను చాలా బాధపెట్టావు. చూడూ, నేను ముసలివాణ్ణి. కాటికి కాళ్ళు చాచుకొని ఉన్నాను. కావలిస్తే భూమండల మంతా తీసుకో కాని రాముడిపై అగ్ర హించకు, నీకు చేతులు జోడించి సమ స్కారం చేస్తాను,” అని కైకేయిని దశ రథుడు ఎంతోసేపు వేడుకున్నాడు.

దశరథుడు ఇలా దిగజారిపోతున్న కొద్దీ కైకేయికి అగ్రహం రెచ్చింది. మొదట పరాలిస్తానని, ఇప్పుడు కొరిక తీసుస్తానని ప్రమాణాలు చేసి దశరథుడు బేలగా మాట్లాడటం రాజకులానికే కళంకమని అమె అన్నది. తన వరాలను ఉపసంహ రించుకొనని, రాముడి పట్టాభిషేకం జరిగే పక్షంలో తాను చచ్చిపోతానని అన్నది.

దశరథుడు మానసిక వేదనతో దహం చుకు పోయాడు. ఎటువంటి విషమపరిస్థితి!

"నాయనా, అడవికి పోరా!" అని రాముడితో ఎలా చెప్పటం? కైకేయి కోరిక ప్రకారం రామపట్టాభిషేకం మానేస్తే ఇతర రాజులంతా, "పట్టాభిషేకం చాలా బాగా చేశారే?" అని యద్దేవా చెయ్యరూ? కొసల్వ ముఖం ఎలా చూడటం? ఆయన తనలో తాను దుఃఖించాడు, కైకేయిని తిట్టాడు, బతిమాలాడు, మధ్య మధ్య మూర్ఛ పోయాడు. ఆ రాత్రి ఆయనకు కాలరాత్రి లాగా గడిచి తెల్లవారింది.

పసిష్టుడు తన శిష్యులతోసహా రాచన గరుకు వచ్చి, దశరథుడి అంతఃపురం వాకిలి దగ్గర సుమంతు డెదురుక్కాగా, తాను వచ్చిన సంగతి రాజుగారికి చెప్పమన్నాడు. పట్టాభిషేకం ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తి అయ్యాయని, రాజుగారు కదిలిరావటమే వ్యవధి అని పసిష్టుడు చెప్పగా సుమంతుడు స్వేచ్ఛగా అంతఃపురం ప్రవేశించాడు. సుమంతుడు వృద్ధుడు కావటంచేత, రాజుగారికి ఆ బాల్య మిత్రుడు గనకా ఆయనను ఎవరూ అడ్డరు. ఆయన తిన్నగా రాజుగారున్న చోటికి వెళ్ళి, రాజుగారి మనస్థితి ఊహించక, ఆయన నిద్రపోతున్నాడనుకుని, "మహారాజా, లేవండి. సూర్యోదయం కూడా అయింది. రామపట్టాభిషేకం జరిపించటానికి అందరూ

తమ రాక కోసం చాలాసేపుగా ఎదురు చూస్తున్నారు," అని చెప్పాడు.

దశరథుడు శోకంతో వాచి ఎర్రగా ఉన్న కళ్ళతో సుమంతుణ్ణి చూసి, "ఏమోయ్, నన్ను నిమాటలతో ఇంకా ఎందుకు దుఃఖ పెడతావు?" అన్నాడు. దశరథుడు దుఃఖంలో ఉన్నాడని తెలియగానే సుమంతుడు చేతులు జోడించి, రెండడుగులు వెనక్కు వేశాడు. దశరథుడు సుమంతుడితో మాట్లాడేస్థితిలో లేనందున కైకేయి, "సుమంతుడా, తెల్లవార్లూ మహారాజుకు రామపట్టాభిషేక మన్న అనందంతో నిద్ర లేదు. ఇప్పుడే కాస్త కుసుకు పట్టింది. నీవు

వెళ్ళి రాముణ్ణి పిలుచుకురా. ఇదే రాజు గారి ఆజ్ఞ అనుకో," అన్నది.

"రాముడు ఇక్కడికి వచ్చి పట్టాభిషేకం చేసుకుంటాడు కాబోలు!" అనుకుంటూ సుమంతుడు అక్కడి నుంచి కదిలాడు. సగరమంతా ఉత్సవంలాగా కోలాహలంగా ఉన్నది. రాజసభ జనంతో కిక్కిరిసి ఉన్నది. సంబారాలన్నీ నిధంగా ఉన్నాయి. రాజులందరూ కానుకలు తెచ్చారు. వారు తమలోతాము, "రాజుగారు కనిపించరు. మనం వచ్చిన సంగతి వారికెలా తెలియడం?" అనుకుంటున్నారు. సుమంతుడు మర్యాదగా వారిని వలకరించి,

"తామంతా వచ్చిన సంగతి నేను మహారాజు గారికి తెలియజేస్తాను. వారి దగ్గరికి రాముణ్ణి తీసుకు పోతున్నాను," అని చెప్పాడు.

ఆయన మళ్ళీ వెనక్కుతిరిగి దశరథుడి అంతఃపురానికి వెళ్ళి, దశరథుడు పడుకుని ఉన్న చోటికిచేరి, "దశరథ మహారాజా, విజయభవ. రాత్రిగడిచి, తెల్లవారి, సూర్యోదయంకూడా అయింది. మీ కోసం బ్రాహ్మణులూ, సేనాపతులూ, పట్టణంలోని పెద్దలూ ఎదురుచూస్తున్నారు. నిద్రమేలుకుని జరగవలసిన కర్మకాండ జరిపించండి," అన్నాడు.

"రాముణ్ణి తీసుకు రమ్మని కైకెయి నీతో చెప్పేనే? తీసుకురాకుండా ఎందుకు వచ్చావు? అమె ఆజ్ఞ నా ఆజ్ఞకాదా? నేను నిద్రపోవటం లేదు. మేలుకునే ఉన్నాను. వెగిరం రాముణ్ణి తీసుకురా!" అన్నాడు దశరథుడు.

సుమంతుడు చిత్తమని చెప్పి, రాజుకు సమస్కారంచేసి, "ఏదో గొప్ప విర్భాట జరగబోతున్నది!" అని తనలో తాను సంతోషపడుతూ, రాజ వీధి వెంట జనం ఉత్సాహంగా పట్టాభిషేకం గురించి అనుకునే మాటలువింటూ రాముడుండే సగరుకు రథం తోలుకుని వచ్చాడు. అక్కడ జనం

గుంపులు గుంపులుగా చెరి ఉన్నారు. రాముడి అంతఃపురంచుట్టూ ఏనుగులూ, గుర్రాలూ, సైనికులూ, మంత్రిలూ కిక్కిరించిపోతున్నాయి. సుమంతుడు వారి సందరిని తోసుకుంటూ వెళ్ళి, రాముడుండే విడంత స్తులమేడ ప్రవేశించాడు. తాను వచ్చినట్టు రాముడికి కబురుపంపి, అతని అనుమతితో రాముడుండే చోటికి వెళ్ళాడు.

రాముడు చక్కగా అలంకరించుకుని బంగారు చక్కిపై కూచుని ఉన్నాడు. సీత పక్కనే నిలబడి వింజామర వీస్తున్నది. సుమంతుడు అతన్ని సమీపించి, సమస్య రించి, "తండ్రిగారు కైకేయి అంతఃపురంలో ఉన్నారు. నిన్ను చూడాలంటున్నారు," అని చెప్పాడు. ఈ మాటలువిని రాముడు అనందంతో పొంగి పోయాడు. అతను సీతను లోపలికి పంపి, పట్టాభిషేకానికి చేసిన అలంకారాన్నిబట్టితనూ సుమంతుడి వెంట బయలుదేరాడు. అతను పులితోలు పరిచిన

రథం ఎక్కి కూచోగానే, లక్ష్మణుడుకూడా వెనకగా ఎక్కి, ఒక చేత్తో అన్నగానికి ఛత్రం పట్టి, రెండవ చేత్తో చామరం విచాడు.

రాముడి వెనకగా గుర్రాలూ, ఏనుగులూ ఎక్కిన రౌతులూ, కోలాహలంగా వేలకొద్దీ జనమూ నడిచారు.

రాముడి రథం దశరథుడి సగటు ప్రవేశించి, మూడు ప్రాకారాలు దాటి నిలిచిపోయింది. తన వెంట వచ్చిన బలగమూ, ప్రజలూ అక్కడ నిలిచిపోగా, రాముడు కాలినడకను మరి రెండు ప్రాకారాలు దాటి దశరథుడి అంతఃపురం ప్రవేశించాడు.

ఒక అందమైన ఆననంపైన దశరథుడూ, కైకేయీ కూచుని ఉన్నారు. రాముడు తండ్రి కాళ్ళకూ, తరవాత కైకేయి కాళ్ళకూ సమస్కరించాడు. "రామా," అంటూ ఏదో చెప్పబోయి, దశరథుడు గొంతు పెగలక, కళ్ళు మూతపడి, కన్నీరు కారుస్తూ దుఃఖంతో వివశుడయ్యాడు.

ప్రపంచపు వింతలు :

1. ఎవరెస్టు శిఖరం

నేపాలు-చైనా సరిహద్దుపై నున్న హిమాలయ శిఖరం. ప్రపంచంలోకెల్లా ఎత్తయినది. ఎత్తు 29,002 అడుగులు. 1922 లగాయతు ఈ శిఖరాన్ని చేరడానికి చాలా యత్నాలు అరిగాయి. చివరకు 1953 మే 29 న టెన్సింగ్, హిల్లరీలు ఈ శిఖరాన్ని అందుకున్నారు.

ప్రశ్నోత్తరాలు

1. డా. మోహనరావు, యలవల్ల

ఖరీఫా ఉమర్ ఏ సంవత్సరమున చనిపోయెను? ఆతను ప్రాత గుడ్డలు ధరించుటకు కారణమేమి?

ఖరీఫా ఉమర్ క్రీ. శ. 644 లో ఒక బానిసవాడి చేత హత్య చేయబడ్డాడు. అతనిలో ఇస్లాము మతాభిమానం తప్ప బోగలాలన ఏమిలేదు. అది తరువాత వచ్చిన ఖరీఫాలలో ఏర్పడింది.

2. మద్దా సీతానుహాలక్కి, వెటపాలెం

"నా తండ్రి నీ కిచ్చిన మృతసంజీవని మంత్రము [నీకు] ఫలించకుండు గాక," అని దేవయాని శాపమిచ్చినది గదా, కనుడు స్వర్గానికి వెళ్ళి ఆ మంత్రమును దేవతలకు చెప్పినాడని, దేవతలుకూడా తమలో చచ్చినవారిని బ్రతికించుకొన్నారని వ్రాసినాడు. మరి దేవయాని శాపము ఏమైనదో తెలియలేదు, అన్నయ్యగారు!

ఆ మంత్రం తనకు పొరదు గనకనే కనుడు దాన్ని ఇతర దేవతలకు చెప్పవలసి వచ్చింది. మృతసంజీవని ఎవరికీ పనిచెయ్యకుండా దేవయాని శాపం ఇప్పలేదుగదా!

3. డా. రాధాకిషన్ రావు, పాన్పుకొండ

"చందమామ"కు ఎట్లాంటి కథలను పంపిస్తే ప్రచురిస్తారో సెలవిస్తారా?

"చందమామ"లో ఎలాటి కథలు చదివి మీరు ఆనందిస్తున్నారో అలాటివే పంపితే ప్రచురిస్తాము.

4. ప. ప్రజ్ఞాపారమిత, ఆనంతపురం

ఫాటో వ్యాఖ్యల పోటీకి ప్రచురించే ఫాటోలు మీ ఫాటోగ్రాఫర్లు తీసినవా? లేక ఎవరైనా మంచి ఫాటోలు తీసి పంపవచ్చునా?

మాకు స్టాఫ్ ఫాటోగ్రాఫర్లు లేరు. ప్రసిద్ధులైన ఫాటోగ్రాఫర్లు తీసిన ఫాటోలనే ఉపయోగిస్తున్నాం. మంచి ఫాటోలు ఎవరైనా పంపవచ్చు.

5. హెచ్. ఆర్. స్వర్ణలత, బైరెడ్డిపల్లి

నదులు, చెరువులు పొంగి దోగి నాశనం చేస్తాయి కానీ ఎడతెరిపి లేకుండా ఎన్నో నదులు సముద్రములో కలుస్తూ ఉంటే సముద్రం దాని హద్దు మీరలేదే?

బావి నుంచి తోడిన నీరు బావిలో తిరిగి పోస్తే పొర్లిపోతుందా? ఎన్ని నదులు వచ్చి సముద్రంలో పడినా వాటన్నిటి నీరూ సముద్రం నుంచి అవిరి అయి, మేఘాలుగా ఏర్పడి అక్కడక్కడికి వెళ్ళిపోయి, చివరం రూపంలో తిరిగి భూమిమీద పడినదేకద!

6. మొహిద్దీన్ పాషా, కైకలూరు

రాముడు వెళ్ళామిత్రుడితో కలిసి జనకుడి దగ్గరకు వెళ్ళినప్పుడు రాముడి వేషం ఒక ఋషిలాగా వుండవలసింది—

అవసరం లేదు. రాముడు సీతాలక్ష్మణులతో అడవికి వెళ్ళినప్పుడు మాత్రమే తాపన వేషం ధరించాడు, విశ్వామిత్రుడి వెంట వెళ్ళేటప్పుడు కాదు.

7. డి. కె. వెంకటరెడ్డి, బొలారం

"ఋగ్వేదం లోహయుగంలోనే పుట్టింది..." అని వ్రాశారు. ఈ అభిప్రాయం పాతకాలా చారిత్రక గ్రంథముల ననుసరించి ఉన్నది. వేద మనాదిసద్దమనీ అపారమయమనీ మీ రెరుగక పోవటం శోచనీయం.

"చారిత్ర చరిత్ర" అన్నమాటను కూడా మీరు పాటించక పోవటం కూడా శోచనీయమేకద!

8. పి. నందకుమార్, సి. కోటిలింగం, ఆర్. వెంకటేశ్వర్లు, కేసముద్రం

మామూ, దానూ వానూలు బట్టలు మార్పుకోరా?

మార్పుకుంటారు. కాని మళ్ళీ అలాటివే వేసుకుంటారు.

9. రాయసం సీతాదేవి, భీమవరం

అన్నయ్యా, "గుండు భీమన్న" కథలు ఎప్పటివరకు వేస్తావు?

ఇంకా చాలా వున్నాయి.

10. కూర్మాల నరసింహారావు, పర్చూరు

"అంధ్ర సచిత్ర చార చిత్ర"లోని చిత్రకారుడు శంకర్, మీ చిత్రకలోని చిత్రకారుడు శంకర్ ఒకరేనా?

కాదు. ఇద్దరూ వేరువేరు.

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

యెట్రానికి ఎలాంటి వస్త్ర...

మరిగవారు.
ఎన్. రాజ్యలక్ష్మి - నైరవచన

జూనియర్
హిందీ నాటక

శ్రీకృష్ణుని జన్మస్థలం ?

పరిచయం :
ఎన్. రామకృష్ణ - ప్రజావాద

అట్ట చివరి బొమ్మ

గదాయుద్ధంలో దుర్యోధనుణ్ణి పడగొట్టినందుకు పాండవపక్ష యోధులు భీముణ్ణి అధినందిస్తూ ఉండి, కృష్ణుడు వారిని తూకుమనే నెపం మీద దుర్యోధనుణ్ణి ఎత్తి పాడుస్తూ, “పెద్దవాళ్ళందరూ చెప్పిన మాటలు పెడచెవిని బెట్టి ఈ పురుషాధముడు ఈ స్థితికి వచ్చాడు. చచ్చిన వాణ్ణి ఇంకెం చంపుతారు. రథాలెక్కండి. మన వారిన మనం పోదాం,” అన్నాడు.

తెడలు తెగి పడి ఉన్న దుర్యోధనుడు ఈ మాటలు విని కోపంతో, చేతుల మీద కొంచెంగా లేచి, “కృష్ణా, నీ కంటే పాప ఎవడు? భీముణ్ణి, ద్రోణుణ్ణి, కర్ణుణ్ణి, సేన్యా అదర్శ యుద్ధంలోనే గదా ఓడించావు? నా తొడలు కట్టమని నీవు చెప్పించటం నేను గమనించ లేదనుకున్నావా? నీకు సిగ్గునా లేదే?” అన్నాడు.

“నీవు చిన్నతనం నుంచి పాండవులకు చేయిస్తూ వచ్చిన అన్యాయాలకు, నేను చేయించినవి ప్రతిక్రియలు. నీవు దొంగిలై పాండవులకు రాత్రిం ఇవ్వకపోవడే గదా ఆనలీ యుద్ధం జరిగింది!” అన్నాడు కృష్ణుడు.

తరవాత పాండవులు దుర్యోధనుడి శివరానికి వెళ్ళారు. అది జాపురుమంటున్నది. కృష్ణుడు అర్జునుడితో, “గాంధీవం కాదు తీసెయ్యి. అక్కడ తూణీరాలు తీసుకుని ముందు నీవు రథం దిగు, తరవాత నేను దిగుతాను,” అన్నాడు.

అర్జునుడు రథం దిగాక కృష్ణుడుకూడా దిగిపోగానే రథం భగ్గున మండి క్షణంలో బూడిద అయిపోయింది. అర్జునుడు అశ్చర్యంతో, “ఇదేమిటి?” అన్నాడు.

“అస్త్రాలు దీన్ని వినాదో దగ్ధం చేశాయి. నేను ఉన్నందువల్ల ఇది ఇంతవాకా తగలబడకుండా నిలిచి ఉంది,” అన్నాడు కృష్ణుడు.

పాండవులు దుర్యోధనుడి శివరంలో ఉన్న నమస్త్ర సంపదనూ, పాప దాసీ జనాన్ని ఆశీనం చేసుకున్నారు. గాంధారీ ధృతరాష్ట్రులను తూరదించడానికి బయలుదేరుతూ కృష్ణుడు పాండవులతో, “మీరీ రాత్రి శివరంలో పడుకోవటం శుభకరం కాదు,” అని చెప్పాడు. వారు ఓమపతి సదతీరానికి వెళ్ళారు.

దుర్యోధనుడు తెడలు విరిగిపడి ఉన్నాడని తెలియగానే అశ్వశ్రామ కృప కృత వర్షలు అతని వక్షకు వెళ్ళి విడిచారు. అశ్వశ్రామ, “రాజా, ఈ రాత్రే ఆ పాండవులనూ, పాంచాలులనూ చంపేస్తాను, అనుమతి ఇయ్యి!” అన్నాడు.

దుర్యోధనుడు కృపాచార్యుడితో, “గురువర్యా, ఒక చెంబుతో నీరు తెచ్చి ఈ అశ్వశ్రామను కొరవ సేనాపతిగా అభిషేకించు!” అన్నాడు. అభిషేకం పొంది అశ్వశ్రామ అప్రాయంగా దుర్యోధనుణ్ణి ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. తరవాత హతశేనులైన ముగ్గురు పీఠులూ దుర్యోధనుణ్ణి విడిచి వెళ్ళిపోయారు.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1962 ఫిబ్రవరి సంచికలో ప్రకటింపబడును.

★ పై ఫోటోలకు నరికిన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

★ డిసెంబరు నెల 20-వ తేదీ లోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరి వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్తుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ అక్షరముకు పంపాలి:- చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, ముద్రాను-26.

డి సెంబరు నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో: యుద్ధానికి పిలుపే వస్తే...

రెండవ ఫోటో: వృద్ధాప్యం అడ్డొస్తుందా?

పంపినవారు: S. రాజ్యలక్ష్మి, c/o S. సూర్యనారాయణమూర్తి, బి. వి.,

H. No. 1-8-509, చిక్కర్నల్లి, హైదరాబాదు. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

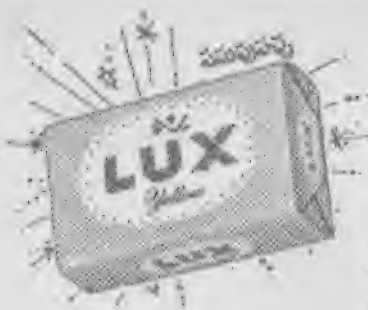
బహుమతి మొత్తం రు. 10/- ఈ నెలఖయలోగా పంపబడుతుంది.

చిత్రకథ

ఒక రోజున దాసూ, వాసూలు కొండ దగ్గరకు మికారు వెళ్ళారు. అక్కడ వాళ్ళకు గొర్రెలు కాచే కుర్రవాడు కనిపించి, "అదుగో, అ గుహలో ఒక వింత భూతం వున్నది. కావాలంటే మంత్రం వేసి దాన్ని గుప్పెట్లో పట్టుకుని బయటికి తెస్తాను. మీ చేత అయితే, 'మీరు తెండి,' అన్నాడు. దాసూ, వాసూలు వాణ్ణి తెమ్మన్నారు. గొర్రెలు కాచే కుర్రవాడు కర్ర ఊపుతూ, కేకలు వేస్తూ గుహలోకి వెళ్ళబోయేసరికి, తొవలి నుంచి పెద్ద ధ్వని వచ్చింది. గొర్రెల కుర్రాడు తారు కుని పారిపోసాగాడు. గుహలో నుంచి, 'టైగర్' బయిటికి దూకి వాడి వెంట పడింది. "ఇదే, వింత భూతం!" అంటూ దాసూ, వాసూలు నవ్వుకున్నారు.

'నాలుగు 'వానవెల్లి'
రంగులలో
వచ్చింది - నాలక్స్
... తెలుపుతో
కూడా!'

అది ఎమ్.ఎన్.రాజుకు
తెప్పమన్నది

LUX SOAP

హిందూస్థాన్ రివరీ ఇన్స్టి.

"గుండమ్మ కథ"లో
అమ్మాయిల తల్లి

విజయా వారి

గుండమ్మ కథ

మహిళా జ్వల సాంఘిక చిత్రము

కథ... చిత్రపాణి

మాటలు... డి.నరసరాజు... పాటలు... పింగళి నాగేంద్రరావు
సంగీతం... ఘంటసాల... పాత్రాధిపతి... మార్వీస్ బార్బీ
కళ... గోఖలే. కళాధర్

డైరెక్టర్... కె.కామేశ్వరరావు, బి.ఎ.

నిర్మాతలు

నాగిరెడ్డి... చిత్రపాణి

Prasad Process

PRIVATE LIMITED,

CHANDAMAMA BUILDINGS, MADRAS - 26

..... Started in 1953 -has purposefully
gathered the latest in Graphic Arts
Machinery...Best Artists and Artisans
trained to execute finest works for

**YOU
and
THE TRADE.....**

CALENDAR OR A CARTON..
POSTER OR A PACKAGE SLIP..
LABEL OR LETTER DESIGN..

**.....DONE SUPERBLY
IN MULTICOLOR**

Bombay Representing Office:

101, Pushpaja Kunj, 16-A. Road, Church Gate, Bombay-1

PHONE: 243229

Bangalore Representative:

73, Madhavanagar, Bangalore-1.

PHONE: 6555

